

Overlap gebruik vaste-lasten-regelingen en NOW

Sander Sleijpen-Snoek (EZK), Henry van der Wiel (EZK), Brenda Bos (CBS), Tommy Span (EZK), Erik Brouwer (SEO/EZK), Tom Smits (SEO/EZK)
Januari 2023

Dit rapport is tot stand gekomen in het kader van het BAT-lab, het beleidsanalyse-laboratorium van het Directoraat-Generaal voor Bedrijfsleven en Innovatie van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Daar wordt nauw samengewerkt door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en het Beleidsanalyseteam (BAT) van DG B&I. Centraal in deze samenwerking staan beleidsgedreven analyses op basis van microdata.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	5
1. Inleiding	7
2. Achtergrond VLR en NOW en doelgroepen	9
3. Gebruik van VLR en/of NOW	13
3.1 Aantallen per periode	13
3.2 In- en uitstroom	14
3.3 Omvang ondersteuning	15
4. Kenmerken van gebruikers van VLR en/of NOW	17
4.1 Bedrijfsgrootte	17
4.2 Bedrijfstak	18
4.3 Bedrijfsleeftijd	20
4.4 Omzetontwikkeling	20
4.5 Arbeidsintensiteit	21
5. Regressieanalyse gebruik van VLR en/of NOW	23
5.1 Bepalen onderzoeksgroep	24
5.2 Gebruik VLR en/of NOW binnen de onderzoeksgroep	25
5.3 Resultaten logistische regressieanalyse	26
6. Conclusies	29
7. Literatuur	31
Bijlagen	32

Managementsamenvatting

Om te zorgen dat bedrijven de coronacrisis financieel konden overbruggen en banen behouden bleven, zijn onder andere de vaste-lasten-regelingen (VLR) en de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) opgezet. De eerstgenoemde steunmaatregel had als doel om te zorgen dat ondernemers hun vaste lasten konden blijven voldoen; de tweede moest vooral zorgen dat bedrijven werknemers in dienst (konden) houden.

Uit cijfers gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat meer dan een kwart van de ondersteunde bedrijven in de periode maart 2020 tot en met september 2021 van zowel VLR als NOW gebruik heeft gemaakt (CBS, 2022). Ter voorbereiding op een eventuele gezamenlijke evaluatie en om meer te kunnen zeggen over waarom sommige bedrijven kozen om een beroep te doen op beide regelingen terwijl anderen slechts één van de steunmaatregelen gebruikten, zijn in dit onderzoek de volgende vragen met microdata van het CBS beantwoord:

1. In welke mate overlapt het gebruik van VLR en NOW per aanvraagperiode van april 2020 tot juni 2021?
2. Bestaan er verschillen in kenmerken tussen bedrijven met ondersteuning vanuit VLR én NOW ten opzichte van bedrijven die enkel van één steunmaatregel gebruik hebben gemaakt?

Gebruik van VLR en/of NOW

Het aantal bedrijven dat gebruik heeft gemaakt van VLR en/of NOW, verschilt sterk per periode. Waar aan het begin van de coronaperiode bijna een kwart miljoen bedrijven gebruik maakt van deze regelingen, is dit aantal in latere periodes aanzienlijk lager. Dit is te verklaren door de soepelere voorwaarden van Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren (TOGS) en de grote onzekerheid in de eerste maanden van de coronacrisis. Een kwart tot een derde van alle steungebruikers (afhankelijk van de periode) heeft in dezelfde aanvraagperiode zowel ondersteuning in de vaste lasten als in de loonkosten.

Als gekeken wordt naar de in- en uitstroom van het gebruik van de beide steunmaatregelen dan wordt de complexiteit van het gebruik van VLR en NOW goed zichtbaar. Hoewel een deel van de bedrijven gebruik blijft maken van dezelfde regeling(en) in aansluitende periodes, verandert een relatief groot aantal bedrijven in het gebruik van VLR en/of NOW. Vooral de uitwisseling tussen het gebruik van alleen NOW en het gebruik van beide regelingen is relatief groot ten opzichte van het gebruik van alleen VLR. Dit is een eerste indicatie dat bedrijven die alleen VLR gebruiken (sterk) verschillen wat betreft bedrijfskenmerken van bedrijven met (ook) NOW.

Kenmerken van gebruikers van VLR en/of NOW

Om beter te begrijpen welk type bedrijven gebruik hebben gemaakt van VLR en/of NOW, is daarom per periode gekeken naar de verdeling van een aantal bedrijfskenmerken voor bedrijven met alleen VLR, bedrijven met alleen NOW en bedrijven met VLR én NOW.

De belangrijkste conclusies zijn:

- Gebruikers van alleen VLR zijn vaker bedrijven met minder dan twee werkzame personen. VLR was immers ook toegankelijk voor bedrijven zonder personeel en dat gold niet voor de NOW. Bedrijven met alleen VLR zijn bovendien jonger en zijn frequenter actief binnen de sectoren overige dienstverlening, vervoer en opslag, en onderwijs.
- Bedrijven met alleen NOW zijn juist vaker de wat grotere bedrijven. Voor grotere bedrijven geldt mogelijk dat de ondersteuning in loonkosten substantieel hoger is dan de ondersteuning in vaste lasten waardoor een groter deel van deze bedrijven alleen NOW heeft aangevraagd. 'Alleen NOW'-gebruikers hebben over het algemeen ook slechts een geringe relatieve omzetsdaling, zijn relatief arbeidsintensiever en zijn vaker actief binnen de sectoren (bouw)nijverheid en specialistische zakelijke dienstverlening.
- De bedrijven met zowel VLR én NOW zijn vaker kleine bedrijven (2-9 werkzame personen) en zijn vaker actief binnen de horeca.

Regressieanalyse gebruik van VLR en NOW

Aangezien de voorwaarden voor VLR en NOW onderling (sterk) verschillen, had een groot deel van de steungebruikers geen mogelijkheid om van beide regelingen gebruik te maken, zeker in de eerste twee kwartalen van de coronacrisis. Om beter te begrijpen welke bedrijven nadrukkelijk alleen gekozen hebben om gebruik te maken van óf VLR óf NOW en welke bedrijven juist van beide regelingen, zijn aanvullende logistische regressieanalyses uitgevoerd. In deze aanvullende analyse zijn alleen bedrijven opgenomen die aan de voorwaarden van zowel VLR als NOW voldoen (het wel of niet hebben van personeel, bedrijfsgrootte, en de sector waarin het bedrijf primair actief is; exclusief voorwaarden rondom omzetsdaling en minimaal bedrag aan vaste lasten) én gebruik hebben gemaakt van ten minste één regeling. Hoewel de resultaten van deze aanvullende analyses niet representatief zijn voor alle gebruikers van VLR en/of NOW, is het hierdoor wel mogelijk om verschillen in regeling gebruik in kaart te brengen, die niet verklaard kunnen worden door specifieke instrumentvoorwaarden. Daarnaast zijn de resultaten van deze aanvullende analyses gecorrigeerd voor bedrijfskenmerken. De belangrijkste uitkomsten zijn:

- Als alleen gekeken wordt naar de bedrijven die voldoen aan de voorwaarden van zowel NOW als VLR (exclusief voorwaarden rondom omzetsdaling en minimaal bedrag aan vaste lasten), maakt een substantieel groter deel van de bedrijven gebruik van beide regelingen in dezelfde aanvraagperiode. Afhankelijk van de periode is het aandeel steungebruikers met steun van beide maatregelen tussen de 34% en 64%.
- De kans dat een bedrijf alleen kiest voor VLR (en dus geen NOW heeft ontvangen) is substantieel hoger wanneer een bedrijf minder dan twee werkzame personen heeft. Ook een lagere arbeidsintensiteit (loonsom/omzet) vergroot de kans op alleen VLR, al zijn de gevonden verbanden kleiner dan die van bedrijfsgrootte. Bedrijfstak geeft geen aanvullende verklaring op de kans dat een bedrijf van alleen VLR gebruik maakt; de resultaten zijn niet eenduidig.
- De kans dat een bedrijf alleen NOW gebruikt (en dus niet (ook) VLR) is groter als het bedrijf actief is buiten de horeca of een minder grote omzetsdaling heeft. Het is vooral bedrijfstak waarop deze groep verschilt van bedrijven met zowel VLR als NOW. Ook geldt dat hoe groter het aantal werkzame personen hoe groter de kans dat het bedrijf kiest voor alleen NOW. De kans is het grootst voor het grootbedrijf.
- De kans dat een bedrijf van beide regelingen gebruik heeft gemaakt in plaats van slechts één regeling is groter indien het bedrijf een sterke omzetsdaling heeft gehad, actief is binnen de horeca, of valt onder het midden- en kleinbedrijf.

Wat betreft de aankomende evaluatie van VLR en NOW is het aan te bevelen om deze twee instrumenten in gezamenlijkheid te evalueren waarbij óók aandacht is voor de afzonderlijke regelingen.

1. Inleiding

Om bedrijven te ondersteunen tijdens de coronacrisis, heeft de Rijksoverheid verschillende financiële steunmaatregelen opgezet om banen en inkomens te beschermen. Twee van deze maatregelen zijn de vaste-lasten-regelingen (VLR¹) en de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW). De VLR had ten doel om middels financiële ondersteuning de kans te vergroten dat bedrijven de coronacrisis ondanks de economische gevolgen konden overbruggen. De NOW was gericht op het behouden van banen.

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de kenmerken van bedrijven die gebruik hebben gemaakt van VLR en/of NOW. Waar VLR ondersteuning biedt voor de vaste lasten van een bedrijf, helpt NOW ondernemers in de loonkosten. Uit cijfers gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat in de periode maart 2020 tot en met september 2021 iets meer dan de helft (53%) van de bedrijven die gebruik hebben gemaakt van VLR of NOW, alleen VLR heeft ontvangen (CBS, 2022). Meer dan een kwart (29%) is ondersteund door zowel een VLR-regeling als een NOW-regeling, en de resterende 18% heeft alleen gebruik gemaakt van NOW. Waarom kozen sommige bedrijven om juist op beide regelingen een beroep te doen, terwijl andere bedrijven slechts één van de steunmaatregelen gebruikten? De resultaten kunnen gebruikt worden in de overweging of en hoe beide regelingen in gezamenlijkheid kunnen worden geëvalueerd. Voor beide regelingen geldt dat deze volgens planning in 2023 geëvalueerd zouden moeten worden.

Tabel 1: Overzicht aanvraagperiodes met bijbehorende steunmaatregelen

Aanvraagperiode	VLR	NOW
1: maart – mei/juni 2020 (Q2 2020)	TOGS	NOW-1
2: juni – september 2020 (Q3 2020)	TVL-1	NOW-2
3: oktober – december 2020 (Q4 2020)	TVL Q4 2020	NOW-3.1
4: januari – maart 2021 (Q1 2021)	TVL Q1 2021	NOW-3.2
5: april – juni 2021 (Q2 2021)	TVL Q2 2021	NOW-3.3

¹ VLR bestaat uit twee regelingen: Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren (TOGS) in het tweede kwartaal van 2020 en de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) in latere kwartalen.

Het onderzoek beoogt twee centrale vragen te beantwoorden: hoe overlapt het gebruik van VLR en NOW en welke type bedrijf heeft gebruik gemaakt van VLR en/of NOW. Om deze vragen te beantwoorden zijn microdata² van het CBS gebruikt van bedrijven die een beroep hebben gedaan op VLR en/of NOW in de periode april 2020 tot juni 2021.³ Per aanvraagperiode is het gebruik van VLR en/of NOW op basis van gegevens over goedgekeurde aanvragen⁴ in kaart gebracht (zie Tabel 1 voor een overzicht van de steunmaatregelen per aanvraagperiode). Dit betekent bijvoorbeeld dat voor Q1 2021 alleen de overlap tussen TVL Q1 2021 en NOW-3.2 bepaald is. Hierbij is speciale aandacht voor het verschil tussen bedrijven met ondersteuning vanuit beide regelingen ten opzichte van bedrijven die enkel van één van deze maatregelen gebruik hebben gemaakt. Waar relevant worden de resultaten uitgesplitst weergegeven voor de drie gebruikersgroepen: 1) bedrijven met alleen VLR; 2) bedrijven met alleen NOW; en 3) bedrijven met VLR én NOW. Bedrijven die in de onderzoeksperiode helemaal geen gebruik hebben gemaakt van VLR of NOW vallen buiten de scope van dit onderzoek.⁵ Bijlage 1 en bijlage 2 tonen een overzicht van de gebruikte bronnen en operationalisering van de variabelen.

Leeswijzer

Deze notitie is als volgt opgezet. Hoofdstuk 2 geeft een korte achtergrondbeschrijving van VLR en NOW en de doelgroepen waarop deze twee instrumenten gericht zijn. In hoofdstuk 3 zijn het aantal bedrijven met VLR en/of NOW en de omvang in euro's van de ondersteuning beschreven. Daarnaast is ook gekeken naar de in- en uitstroom van VLR- en NOW-gebruikers per periode. Hoofdstuk 4 presenteert beschrijvende statistieken die een eerste beeld geven van welk type bedrijven kiezen voor alleen VLR, voor alleen NOW en voor zowel VLR als NOW. In hoofdstuk 5 staan de resultaten van logistische regressieanalyses. Deze analyses zijn uitgevoerd op alleen die bedrijven met VLR en/of NOW die in principe de mogelijkheid hadden om beide regelingen te gebruiken, ook als zij kozen voor alleen VLR of alleen NOW. Op deze manier is het mogelijk om verschillen in regeling gebruik in kaart te brengen, die niet verklaard kunnen worden door specifieke doelgroepvoorwaarden van de instrumenten. Ten slotte sluit hoofdstuk 6 af met de conclusies van het onderzoek. De bijlagen bevatten aanvullende informatie alsmede alle resultaten van de uitgevoerde analyses.

² Informatie over het gebruik van VLR en/of NOW is gekoppeld aan zogeheten bedrijfseenheden (BEID) in het Algemeen Bedrijven Register (ABR) van het CBS (stand op april 2020). Een bedrijfseenheid is een bedrijf zoals relevant voor statistische doeleinden. Het is de feitelijke en zelfstandige transactor in het productieproces en kan uit meerdere juridische eenheden bestaan. Niet alle toegekende aanvragen konden worden gekoppeld aan bedrijfseenheden en dus niet worden opgenomen in de data. Het percentage juridische eenheden dat gekoppeld is aan een bedrijfseenheid in het ABR (koppelpcentage) ligt voor NOW tussen de 97,8% en 99,5%. Voor VLR ligt dit tussen de 94,5% en 97,3%.

³ Op het moment van uitvoeren van dit onderzoek zijn gegevens over latere periodes nog niet beschikbaar bij het CBS.

⁴ Op het moment van uitvoeren van dit onderzoek zijn geen gegevens beschikbaar over vaststellingen voor de gehele onderzoeksperiode. In dit onderzoek is daarom uitgegaan van goedgekeurde aanvragen. Achteraf worden aanvragen definitief vastgesteld. Het kan voorkomen dat op basis van de daadwerkelijke omzetverandering een bedrijf een hogere of lagere vaststelling krijgt dan eerder is aangevraagd. Ook zijn er geen gegevens van afgekeurde aanvragen beschikbaar.

⁵ Zie Bos, Brouwer, Jansen, & Smits (2021) voor de relatie tussen financiële coronasteunmaatregelen en verschillende bedrijfskenmerken. Zij besteden ook aandacht aan bedrijven die geen ondersteuning hebben ontvangen.

2. Achtergrond VLR en NOW en doelgroepen

Er bestaat een aantal overeenkomsten tussen de opzet van VLR en NOW: beide zijn een subsidie, zijn beschikbaar sinds het begin van de coronacrisis, en zijn sindsdien meerdere malen verlengd. Ook is het (verwacht) percentage omzetverlies een belangrijke voorwaarde om in aanmerking te komen voor financiële steun.

Echter, de steunmaatregelen verschillen ook sterk op een aantal punten (zie bijlage 3 voor meer informatie). VLR is gericht op het bekostigen van de vaste lasten van ondernemers, waar NOW juist moet zorgen dat bedrijven werknemers in dienst (kunnen) houden. Hierdoor is NOW alleen toegankelijk voor bedrijven met personeel, terwijl voor VLR een minimum bedrag aan vaste lasten vereist is. Daarnaast verschillen de omzetverliesvoorwaarden tussen beide regelingen. Waar bij VLR een minimale omzetsdaling van 30% nodig is in het kwartaal van de aanvraagperiode, geldt voor NOW een minimale omzetsdaling van 20% over een aangesloten periode van drie of vier maanden.⁶ Tenslotte konden, zeker in de eerste periodes, alleen bedrijven uit een beperkt aantal bedrijfstakken VLR-ondersteuning aanvragen. De TOGS/TVL-1 waren alleen toegankelijk voor bedrijven waarvan de geregistreerde hoofd- of nevenactiviteit overeenkwam met een afgebakende groep codes uit de Standaard Bedrijfsindeling (SBI).⁷ Vanaf TVL Q4 2020 was subsidie beschikbaar voor bijna alle sectoren. Voor de eerste drie aanvraagrondes (TOGS, TVL-1 en TVL Q4 2020) gold ook dat het grootbedrijf (bedrijven met 250 of meer werkzame personen) geen aanspraak kon maken op ondersteuning voor vaste lasten. Voor NOW waren er geen grootteklasse- en sectorvoorwaarden opgesteld.

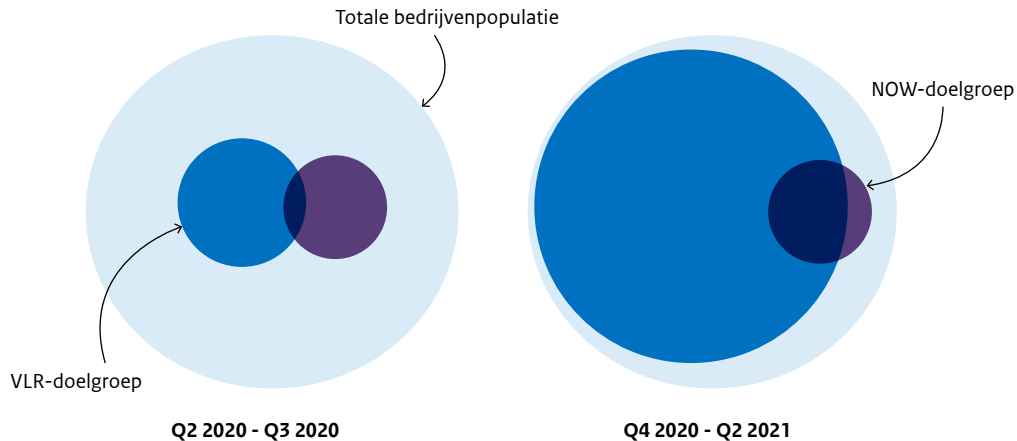
Figuur 1 toont een schematische weergave van de VLR- en NOW-doelgroepen ten opzichte van de gehele bedrijvenpopulatie in Nederland in februari 2020. Voorwaarden rondom het wel of niet hebben van personeel, de grootte van het bedrijf, en de sector waarin het bedrijf primair actief is, zijn hierbij opgenomen. Voorwaarden rondom omzetsdaling en minimaal bedrag aan vaste lasten zijn door databeperkingen niet meegenomen bij het bepalen van onderstaande getallen.⁸

⁶ Ook de referentieperiode om de omzetsdaling te berekenen wijkt bij beide regelingen af. Voor NOW werd de omzet van het kwartaal waarvoor ondersteuning gevraagd werd, vergeleken met de gemiddelde kwartaalomzet in 2019, terwijl voor VLR de omzet vergeleken werd met de omzet in hetzelfde kwartaal in 2019. Daarnaast was voor latere periodes de referentieperiode voor VLR flexibel. Voor TVL Q2 2020 konden ondernemers bijvoorbeeld kiezen of het omzetverlies bepaald werd ten opzichte van het tweede kwartaal van 2019 of het derde kwartaal van 2020.

⁷ Zie vastgestelde SBI-codes [TOGS](#) en [TVL-1](#).

⁸ Dit betekent dat een deel van de weergegeven bedrijven niet aan alle voorwaarden van VLR en/of NOW voldoen en dus ook geen aanspraak konden maken op ondersteuning vanuit deze regelingen.

Figuur 1: Schematische weergaven doelgroepen VLR (blauw) en NOW (paars) ten opzichte van bedrijvenpopulatie inclusief zelfstandigen (lichtblauw) voor Q2 2020 en Q3 2020 (links) en voor periode Q4 2020, Q1 2021 en Q2 2021 (rechts)

De volgende vier groepen worden onderscheiden:

1. **Bedrijven die behoren tot de doelgroep van VLR (blauwe cirkel).** Voor VLR gelden voorwaarden op basis van sector en grootteklasse, al worden deze in de loop van de tijd soepeler. Hierdoor komt een groter gedeelte van de bedrijvenpopulatie in aanmerking. Dit verklaart de grotere blauwe cirkel in de rechterhelft van de figuur. Voor Q2 2020 en Q3 2020 gaat het om ongeveer 638.730 bedrijven en vanaf Q4 2020 om ruim 1,6 miljoen bedrijven⁹, mits deze bedrijven voldoen aan de voorwaarden rondom omzetsdaling en minimaal bedrag aan vaste lasten. Meer dan driekwart van de doelgroep van VLR heeft minder dan twee werkzame personen (FTE).
2. **Bedrijven die behoren tot de doelgroep van NOW (paarse cirkel).** Voor NOW is het noodzakelijk dat een bedrijf medewerkers in dienst heeft. Hierdoor is de doelgroep van NOW een stuk kleiner dan de doelgroep van VLR, die ook een groot deel zelfstandigen omvat. De omvang van de NOW-doelgroep is met 442.510 bedrijven stabiel over de vijf aanvraagperiodes binnen dit onderzoek (geen rekening houdend met voorwaarden rondom omzetsdaling), aangezien in tegenstelling tot VLR de doelgroep niet werd verruimd in de loop van 2020. Ongeveer 40% van de bedrijven heeft minder dan twee werkzame personen en ongeveer 45% 2-9 werkzame personen.

⁹ Het grootbedrijf had pas vanaf TVL Q1 2021 recht op ondersteuning vanuit VLR. Het gaat om ongeveer 2600 bedrijven.

3. **Bedrijven die zowel behoren tot de doelgroep van VLR als van NOW (overlap tussen de paarse en blauwe cirkel).** Met name in het begin van de coronacrisis is de overlap relatief klein. In de eerste twee periodes voldoen alleen de mkb-bedrijven met personeel in de meest getroffen bedrijfstakken (133.560 bedrijven; geen rekening houdend met voorwaarden rondom omzetsdaling en vaste lasten). In de latere periodes komen bijna alle sectoren in aanmerking voor VLR, behalve een aantal specifieke SBI-codes¹⁰, wat de doelgroep van VLR én NOW bijna verdriedubbelt naar 371.630 bedrijven. Nu overlapt de doelgroep die gebruik kan maken van beide regelingen, grotendeels met de doelgroep van NOW. Ongeveer een derde van deze groep heeft minder dan twee werkzame personen en meer dan de helft 2-9 werkzame personen.
4. **Bedrijven die niet behoren tot de doelgroep van één van beide regelingen (lichtblauw gearceerde gedeelte).** Dit zijn voornamelijk (kleine) bedrijven zonder medewerkers, of bedrijven die buiten de sectorafbakening van VLR vallen. In de loop van tijd werd deze groep kleiner door de verruiming van VLR. Bedrijven die niet behoren tot de doelgroep van beide regelingen vallen buiten de scope van dit onderzoek.¹¹

¹⁰ De volgende bedrijfstakken zijn uitgesloten: financiële instellingen (met uitzondering van financiële holdings, beleggingsinstellingen met beperkte toetreding en holdings (geen financiële) en conerndiensten binnen eigen concern indien een andere nevenactiviteit en met uitzondering van risicoanalisten en schade taxateurs en assurantietussenpersonen), overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen, publiek bekostigde scholen en instellingen, huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel, niet gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik en extraterritoriale organisaties en lichamen.

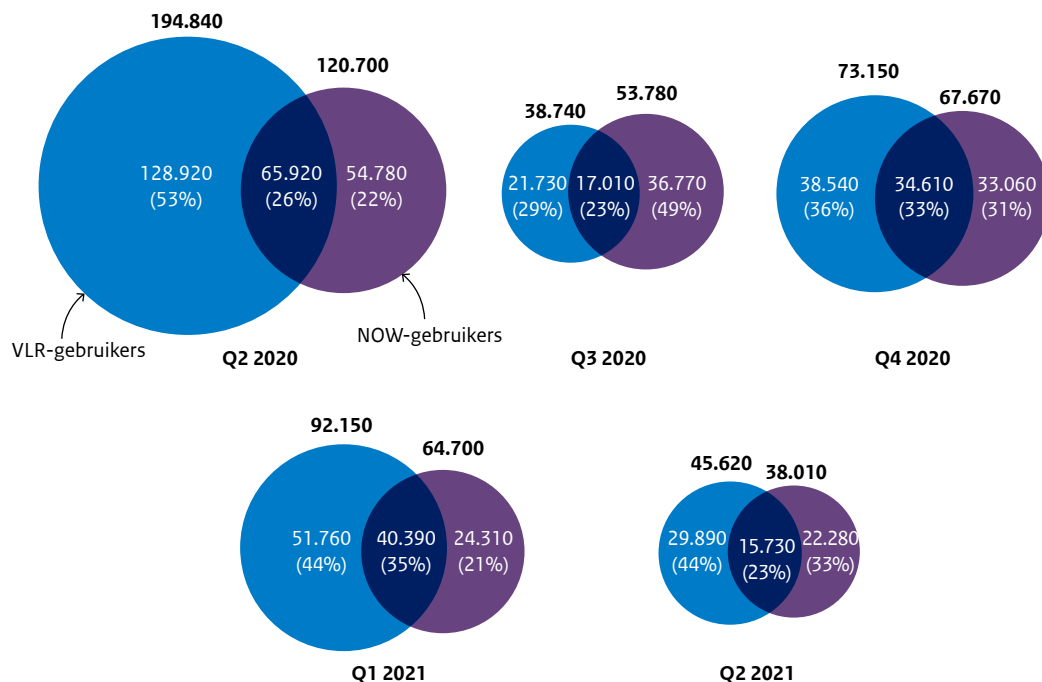
¹¹ Zie Bos, Brouwer, Jansen, & Smits (2021) voor een beschrijving van de niet-gebruikers.

3. Gebruik van VLR en/of NOW

3.1 Aantallen per periode

Het aantal bedrijven dat gebruik heeft gemaakt van VLR en/of NOW verschilt sterk per aanvraagperiode. Ook de verhouding in het VLR- en NOW-gebruik varieert. Figuur 2 toont een schematische weergave van het aantal gebruikers per aanvraagperiode.

Figuur 2: Schematische weergave van het aantal bedrijven per aanvraagperiode dat gebruik heeft gemaakt van VLR (blauwe cirkel) en/of NOW (paarse cirkel)

Aantallen zijn afgerond op dichtstbijzijnde tental. Door afronding kan het voorkomen dat het totaal niet optelt tot 100%.

- Waar in Q2 2020 bijna een kwart miljoen bedrijven VLR en/of NOW heeft ontvangen, is dit aantal in latere periodes aanzienlijk lager, ondanks de verbreding van de doelgroep voor VLR. Door de plotse (economische) impact van corona, waar ondernemingen zich niet op konden voorbereiden (denk aan evenementen die afgelast moesten worden en verplichte sluiting van voornamelijk horeca, sportscholen en niet-medische contactberoepen), was de behoefte aan ondersteuning in deze eerste periode groot. Daarnaast lag de minimale

omzetverliesdrempel om in aanmerking te komen voor TOGS veel lager dan voor de latere aanvraagperiodes van TVL (€4.000 tegenover 30% omzetverlies). Hierdoor kon in Q2 2020 een veel groter aantal bedrijven aanspraak maken op ondersteuning. Dit verklaart ook dat iets meer dan de helft van de bedrijven met ondersteuning in Q2 2020 alleen gebruik maakte van VLR.

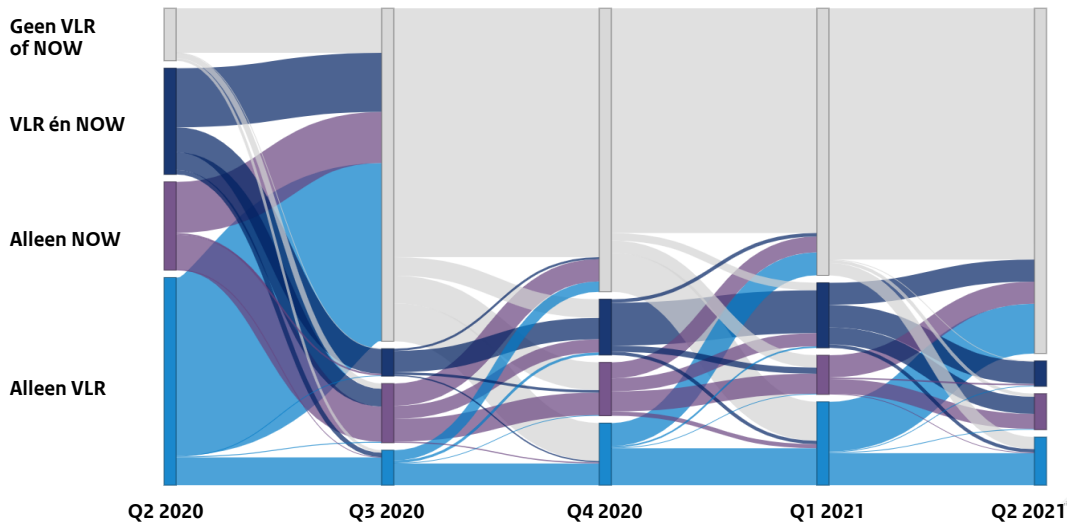
- In de zomer van 2020 (Q3 2020) was het aantal steungebruikers een stuk lager. Het aantal besmettingen was relatief laag en er golden steeds minder beperkende maatregelen voor bedrijven. Vooral het aantal bedrijven met VLR is drastisch afgenomen. Dit is de enige periode waar het aantal bedrijven met VLR lager was dan het aantal bedrijven met NOW. Bijna de helft van de steungebruikers bestaat uit bedrijven met alleen NOW.
- In Q4 2020 en Q1 2021 nam het aantal steungebruikers weer toe. Vooral het aandeel bedrijven met ondersteuning van VLR én NOW was met ongeveer een derde relatief groot. Dit is deels te verklaren door de verbreding van de doelgroep van VLR vanaf Q4 2020. Daarnaast nam het aantal besmettingen vanaf september 2020 sterk toe en kwamen er meer én strengere overheidsmaatregelen om contacten tussen mensen tot een minimum te beperken. Vanaf december 2020 gold een strenge lockdown: veel organisaties, denk aan horeca, niet-essentiële winkels, niet-medische contactberoepen, en publiek toegankelijk locaties, zoals culturele instellingen, waren verplicht gesloten. Vanaf 23 januari 2021 gold een avondklok.
- Q2 2021 heeft het laagst aantal steungebruikers. In deze periode nam het aantal coronabesmettingen, en daarmee ook de coronabeperkende maatregelen, verder af.

3.2 In- en uitstroom

Als gekeken wordt naar de in- en uitstroom van VLR- en NOW-gebruikers per periode, dan wordt de complexiteit van het gebruik van beide regelingen goed zichtbaar (zie Figuur 3). Hoewel een deel van de bedrijven gebruik blijft maken van dezelfde regeling(en) in aansluitende periodes, verandert een relatief groot aantal bedrijven in het gebruik van VLR en/of NOW. Ook stroomt er elke aanvraagperiode een deel van de bedrijven uit en stroomt een ander deel van de bedrijven (weer) in. In lijn met de beschrijving van de aantallen per periode lijkt het al dan niet gebruiken van de regelingen sterk afhankelijk te zijn van de economische omstandigheden en geldende coronaregels in de periode waarvoor deze konden worden aangevraagd.

De in- en uitstroom geeft ook inzicht in de uitwisseling tussen de drie gebruikersgroepen. Een groot aandeel bedrijven wisselt tussen het gebruik van alleen NOW en het gebruik van zowel VLR als NOW. De in- en uitstroom van de groep 'alleen VLR'-gebruikers naar de andere twee gebruikersgroepen is daarentegen nagenoeg nihil. Dit is een indicatie dat bedrijven die alleen VLR gebruiken mogelijk (sterk) verschillen wat betreft bedrijfskenmerken van bedrijven met (ook) NOW.

Figuur 3: Stroomdiagram van VLR- en NOW-gebruikers per periode, Q2 2020 - Q2 2021

Leeswijzer: de figuur toont stromen van VLR- en NOW-gebruikers tussen de periodes. Per periode is in verticale staven het aandeel bedrijven per gebruikersgroep weergegeven in verschillende kleuren. Tussen de periodes is met banen het aandeel bedrijven weergegeven dat 'stroomt' van een gebruikersgroep naar een (andere) gebruikersgroep in een opvolgende periode. De kleur van de banen komt overeen met de gebruikersgroep waar de bedrijven vandaan komen. De lengte/dikte van de staven/banen is evenredig aan het aantal bedrijven. Alleen bedrijven die in de periode Q2 2020 - Q2 2021 ten minste één keer gebruik hebben gemaakt van VLR of NOW, zijn opgenomen in de figuur. Bedrijven die in geen enkele periode gebruik hebben gemaakt van één van deze regelingen, zijn niet opgenomen in deze figuur.

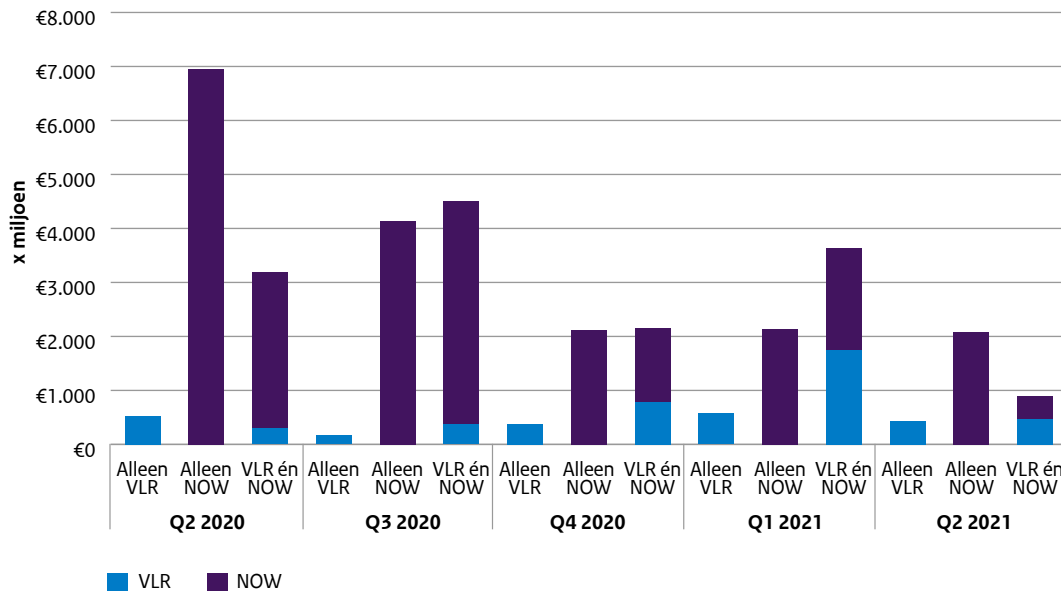
Legenda: donkerblauw zijn bedrijven met zowel VLR als NOW, paars zijn bedrijven met alleen NOW, en blauw zijn bedrijven met alleen VLR. Grijs zijn bedrijven die in de desbetreffende periode geen gebruik hebben gemaakt van VLR en/of NOW, maar in een eerdere of latere periode wel.

3.3 Omvang ondersteuning

Naast de aantallen is het ook interessant te kijken naar de financiële omvang van de steun. De totale omvang van de toekenningen¹² van NOW is bijna vijf keer hoger dan die van VLR: €28,1 miljard tegenover €5,7 miljard. Vooral de totale NOW-ondersteuning in Q2 2020 en Q3 2020 is relatief hoog (zie Figuur 4). Dit is deels te verklaren door het grotere aantal bedrijven met NOW-ondersteuning en een hogere maximale tegemoetkoming in deze eerste twee periodes (90% tegenover 80% en 85% in latere kwartalen). Verder is de omvang van VLR in Q1 2021 substantieel hoger dan in de andere periodes. Dit houdt verband met een grote toename in het aantal bedrijven met (ook) VLR door de strengere lockdown in deze periode.

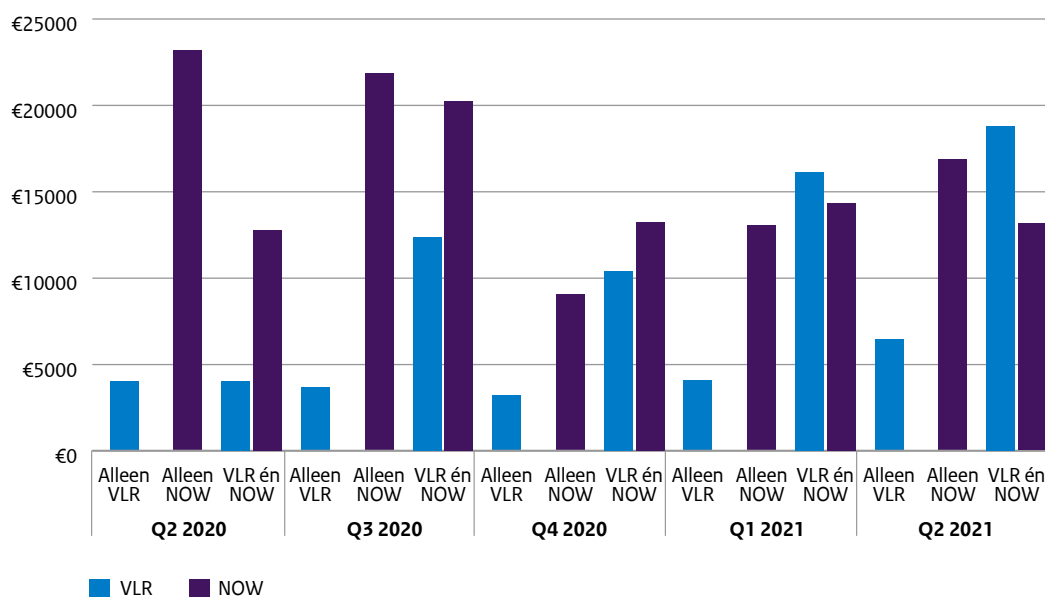
¹² De gegevens over gecommiteerde bedragen zijn gebaseerd op goedgekeurde aanvragen, waarbij omzetverwachtingen zijn gebruikt voor het bepalen van de hoogte van de ondersteuning. Daadwerkelijke toekenningen kunnen hiervan afwijken. Op het moment van uitvoeren van dit onderzoek zijn gegevens over vaststellingen nog niet volledig beschikbaar bij het CBS.

Figuur 4: Totaal toegekende bedragen VLR en NOW in miljoenen euro's per gebruikersgroep, Q2 2020 - Q2 2021

De mediaan van toegekende NOW is over het algemeen hoger dan de mediaan voor VLR. In de eerste twee kwartalen is het verschil het grootst. Ook de mediaan van toegekende VLR is substantieel hoger onder bedrijven die óók NOW hebben ontvangen dan onder bedrijven die alleen VLR hebben gebruikt (zie Figuur 5). Alleen voor Q2 2020 is er geen verschil, aangezien de tegemoetkoming een vast bedrag was van €4000 onafhankelijk van het omzetverlies en de hoogte van de vaste lasten. Dit zijn indicaties dat bedrijven met (ook) NOW gemiddeld qua grootte verschillen van bedrijven met alleen VLR. Immers, de hoogte van het subsidiebedrag werd gebaseerd op de grootte van het omzetverlies en de hoogte van de vaste lasten. De verschillen tussen bedrijven met alleen NOW en bedrijven die van beide regelingen gebruik hebben gemaakt, zijn kleiner. Een uitzondering hierop is Q2 2020 waar de mediaan bijna twee keer zo groot is voor de 'alleen NOW'-groep.

Figuur 5: Mediaan van toegekende bedragen VLR en NOW per gebruikersgroep, Q2 2020 - Q2 2021

4. Kenmerken van gebruikers van VLR en/of NOW

Om beter te begrijpen welk type bedrijf gebruik heeft gemaakt van VLR en/of NOW, is per periode gekeken naar de verdeling van een aantal bedrijfskenmerken (bedrijfsgrootte, bedrijfstak, bedrijfsleeftijd, omzetontwikkeling en arbeidsintensiteit) voor de drie groepen steungebruikers.¹³ De resultaten zijn voornamelijk beschreven voor de eerste en vijfde aanvraagperiode: Q2 2020 en Q2 2021.¹⁴ De eerste periode toont het gebruik van beide regelingen aan het begin van de coronacrisis en de vijfde periode toont het gebruik na de verbreding van VLR een jaar later. Ook is gecorrigeerd voor een eventueel seizoenseffect door hetzelfde kwartaal te vergelijken. Voor de andere aanvraagperiodes zijn de resultaten opgenomen in bijlagen 4, 5 en 6.

4.1 Bedrijfsgrootte

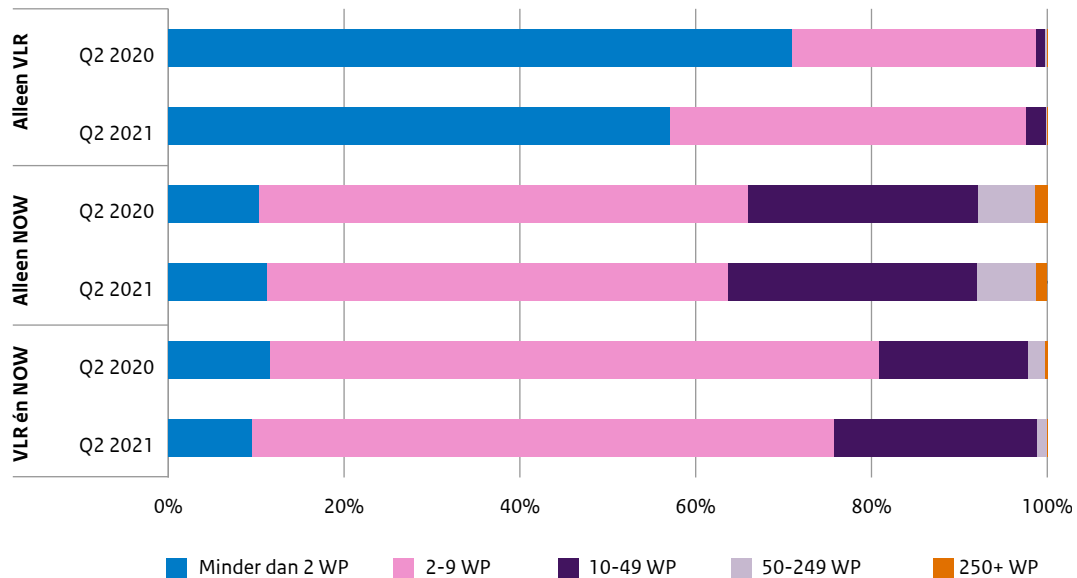
Figuur 6 geeft de verdeling van de drie groepen naar bedrijfsgrootte. De belangrijkste observaties zijn:

- Het aandeel kleine bedrijven (minder dan twee werkzame personen) is aanzienlijk groter onder bedrijven met alleen VLR en het aandeel bedrijven met meer dan 50 werkzame personen is relatief groter onder bedrijven met enkel NOW.
- Bedrijven zonder personeel konden alleen aanspraak maken op ondersteuning van vaste lasten, wat het grotere aandeel bedrijven met minder dan twee werkzame personen onder de groep bedrijven met alleen VLR verklaart.
- Onder bedrijven met alleen NOW is het aantal grotere bedrijven aanzienlijk hoger dan bij de andere gebruikersgroepen. Voor grotere bedrijven geldt mogelijk dat de ondersteuning in loonkosten substantieel groter is dan de ondersteuning in vaste lasten waardoor een groter deel van deze bedrijven alleen NOW heeft aangevraagd.
- In Q2 2021 is onder de 'alleen VLR'-groep het aantal bedrijven met minder dan twee werkzame personen sterk afgenomen. Mogelijk dat deze verandering samenhangt met de verbreding van VLR. Verder zijn er geen noemenswaardige verschillen zichtbaar tussen de twee periodes.

¹³ Niet voor elke bedrijfseenheid waren gegevens over omzet beschikbaar. Hierdoor zijn de analyses naar omzetontwikkeling en arbeidsintensiteit op een kleiner aandeel uitgevoerd dan de andere analyses. Alleen bedrijven waarvoor omzetgegevens voorhanden waren, zijn meegenomen. Daarnaast is arbeidsintensiteit alleen berekend voor bedrijven met een positieve loonsom.

¹⁴ Let wel, de resultaten zijn gebaseerd op beschrijvende statistiek waarbij niet is gecorrigeerd voor bedrijfs- en sectorkenmerken.

Figuur 6: Verdeling steungebruikers naar grootteklasse op basis van werkzame personen (wp), Q2 2020 en Q2 2021

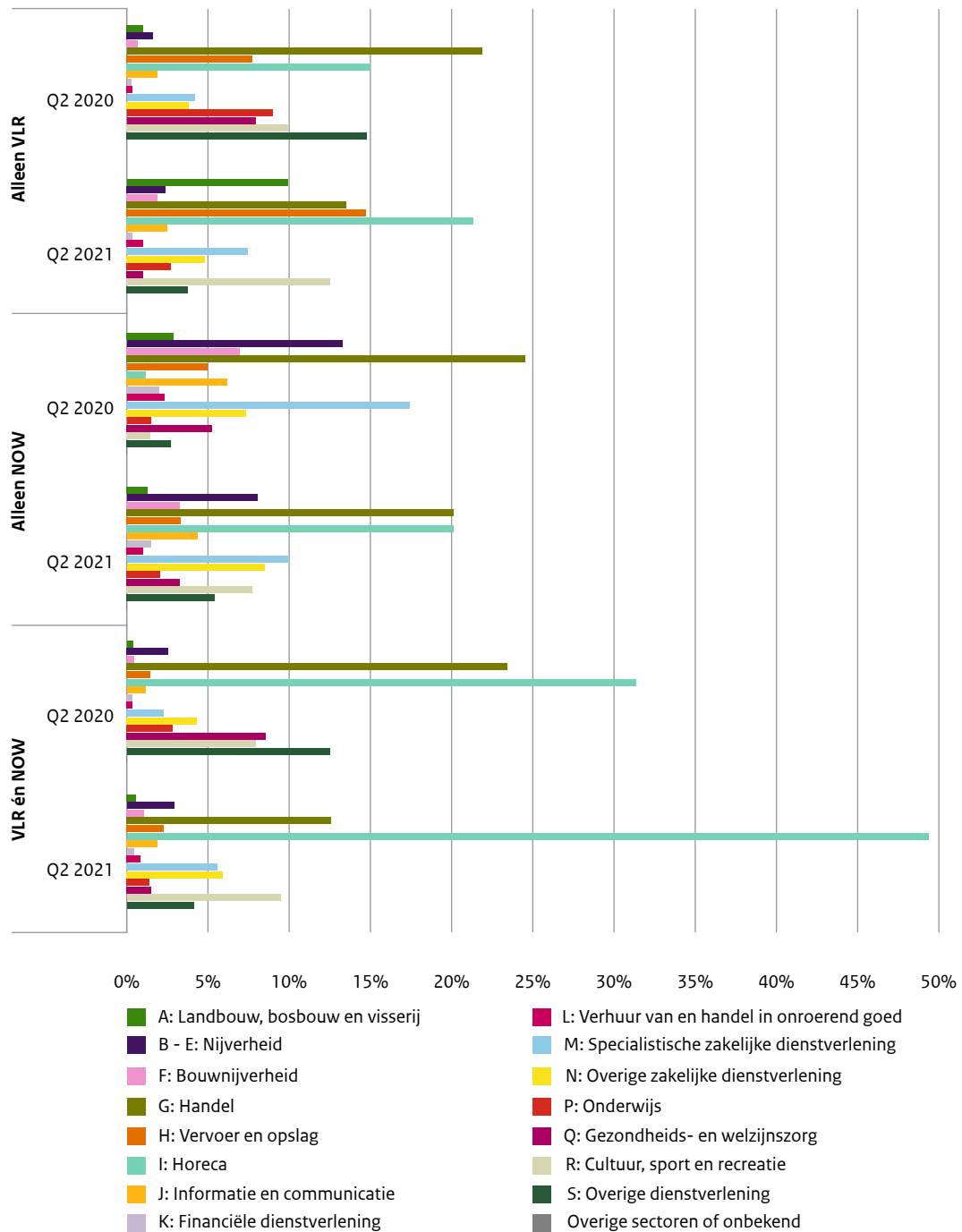

4.2 Bedrijfstak

Figuur 7 toont de verdeling van de drie groepen naar bedrijfstak. Noemenswaardigheden zijn:

- Over het algemeen geldt dat het aandeel bedrijven actief in de sectoren handel en horeca het grootst is voor alle drie de groepen. Veel ondernemingen binnen deze sectoren hebben voor geruime tijd (verplicht) de deuren moeten sluiten.
- Onder 'VLR én NOW'-gebruikers is vooral het aandeel horecabedrijven substantieel groter dan bij de andere twee groepen. In Q2 2020 is onder bedrijven met alleen NOW de horecasector juist relatief sterk ondervertegenwoordigd.
- Verder valt op dat onder 'alleen VLR'-gebruikers het aandeel bedrijven binnen de sectoren overige dienstverlening (zeker ten opzichte van 'alleen NOW'-gebruikers) relatief groot is. Binnen deze sector vallen, onder andere, kappers, schoonheidsspecialisten, sauna's en wasserijen. Dit zijn veelal (kleine) bedrijven. Ook de sectoren vervoer en opslag en onderwijs zijn sterker vertegenwoordigd. De transportsector kwam samen met de handel deels stil te liggen en het onderwijs ging ook veelal dicht.
- Onder bedrijven met alleen NOW zijn juist bedrijven actief binnen de (bouw)nijverheid en specialistische zakelijke dienstverlening oververtegenwoordigd ten opzichte van de andere twee groepen. Zeker de specialistische zakelijke dienstverlening is een meer arbeid gedreven dan een machine-intensieve sector.

Figuur 7: Verdeling steungebruikers naar bedrijfstak, Q2 2020 en Q2 2021

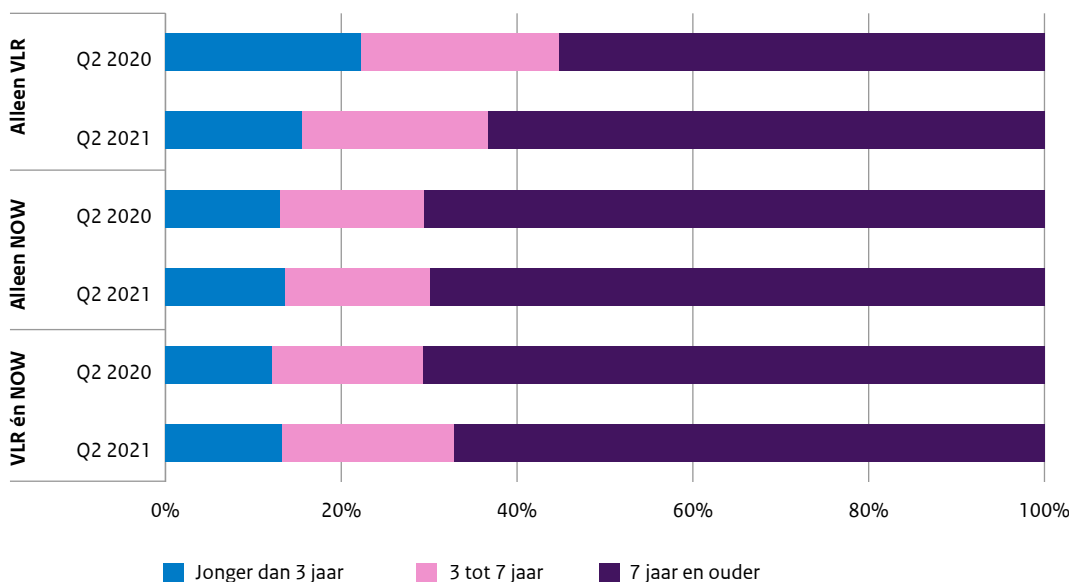

4.3 Bedrijfsleeftijd

Figuur 8 geeft de verdeling van de drie groepen naar bedrijfsleeftijd in drie leeftijdsklassen op de grenzen 3 en 7 jaar. De belangrijkste observaties zijn:

- De verdeling naar bedrijfsleeftijd toont geen substantiële verschillen tussen de verschillende groepen. Wel lijken jongere bedrijven iets sterker vertegenwoordigd te zijn onder VLR-gebruikers. Dit komt mogelijk doordat VLR ook toegankelijk was voor zelfstandigen.
- Het aandeel oudere bedrijven onder 'alleen VLR'-gebruikers neemt in Q1 2021 toe ten opzichte van Q2 2020 (van 55% naar 63%). Deze verschuiving hangt waarschijnlijk samen met dat nu ook het grootbedrijf gebruik kan maken van VLR en de afname van het aandeel bedrijven met minder dan twee werkzame personen. Grotere bedrijven zijn in de regel ouder. Verder zijn er geen grote veranderingen zichtbaar tussen de twee periodes.

Figuur 8: Verdeling steungebruikers naar bedrijfsleeftijd, Q2 2020 en Q2 2021

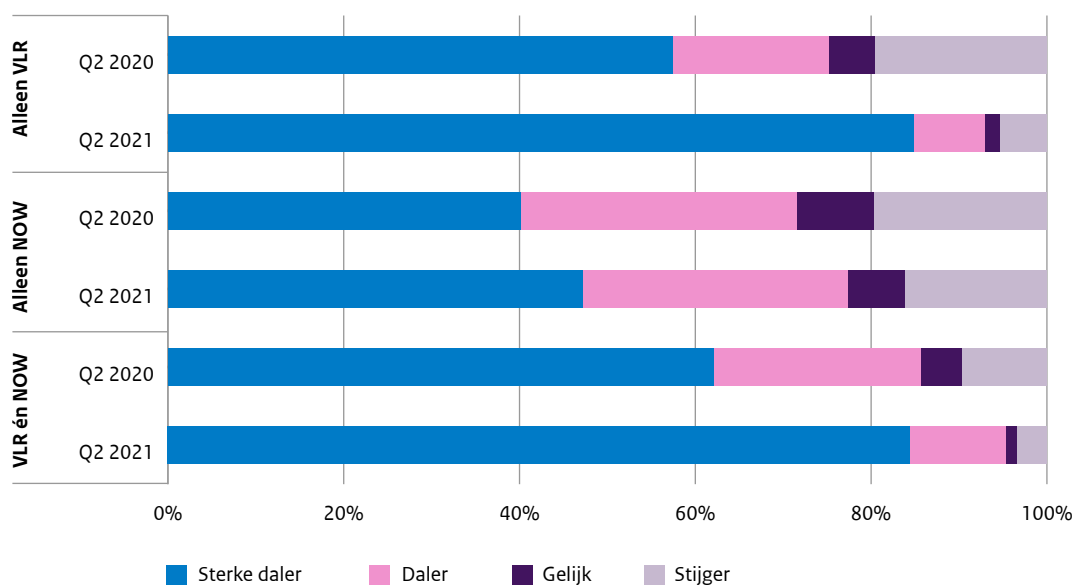
4.4 Omzetontwikkeling

Figuur 9 geeft de verdeling van de drie groepen naar omzetontwikkeling. Opvallendheden zijn:

- Niet verrassend maken voornamelijk bedrijven met een (grote) omzetsdaling gebruik van ondersteuning. Een verwachte omzetsdaling van minimaal 20% bij NOW (30% bij VLR) was immers een voorwaarde om voor de steunmaatregelen in aanmerking te komen. In Q1 2021 is het aandeel bedrijven met een (grote) omzetsdaling groter dan aan het begin van de coronapandemie, zeker onder gebruikers van (ook) VLR. Deze stijging kan verklaard worden door de hogere omzetverliesdrempel voor TVL dan voor TOGS.
- Dit geldt echter in mindere mate voor 'alleen NOW'-gebruikers. Het aandeel bedrijven zonder (sterke) omzetsdaling is substantieel hoger onder deze groep. Voor NOW gold een lagere omzetverliesdrempel om in aanmerking voor ondersteuning te komen dan voor VLR. Daarnaast kan de gehanteerde referentieperiode in de analyse een oorzaak zijn voor de verschillen. Bij VLR werd het omzetverlies vergeleken met hetzelfde kwartaal een jaar eerder, in lijn met hoe omzetontwikkeling bepaald is in dit onderzoek. Bij NOW werd de omzet in het betreffende kwartaal vergeleken met de gemiddelde kwartaalomzet in 2019.
- Hoewel omzetsdaling een voorwaarde is om in aanmerking te komen voor ondersteuning, zijn er ook bedrijven met VLR en/of NOW zonder omzetsdaling in de resultaten. Dit heeft een aantal mogelijke verklaringen:

- Gegevens over goedgekeurde aanvragen gebaseerd op omzetverwachtingen zijn gebruikt. Daadwerkelijke toekenningen kunnen hiervan afwijken, omdat het verwachte omzetverlies uiteindelijk toch meeviel.
- De referentieperiodes in deze analyse lopen niet gelijk met de referentieperiodes voor het bepalen van het omzetverlies bij NOW. Dit verklaart (deels) het grotere aantal bedrijven zonder omzetsdaling binnen deze groep.
- Informatie over het gebruik van VLR en/of NOW is gekoppeld aan bedrijfseenheden, terwijl de aanvragen op juridische eenheden zijn gedaan. Het kan voorkomen dat de juridisch eenheid een omzetsdaling heeft, maar dat dit niet geldt voor de bijbehorende bedrijfseenheid, die uit meerdere juridische eenheden kan bestaan.

Figuur 9: Verdeling steungebruikers naar omzetontwikkeling, Q2 2020 en Q2 2021

Omzetontwikkeling is berekend ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2019. Vervolgens is de volgende classificatie gehanteerd: sterke daler: omzetverandering van ten minste -30%, daler: omzetverandering tussen -5% en -30%, gelijk: omzetverandering tussen -5% en +5%, en stijger: omzetverandering van ten minste +5%.

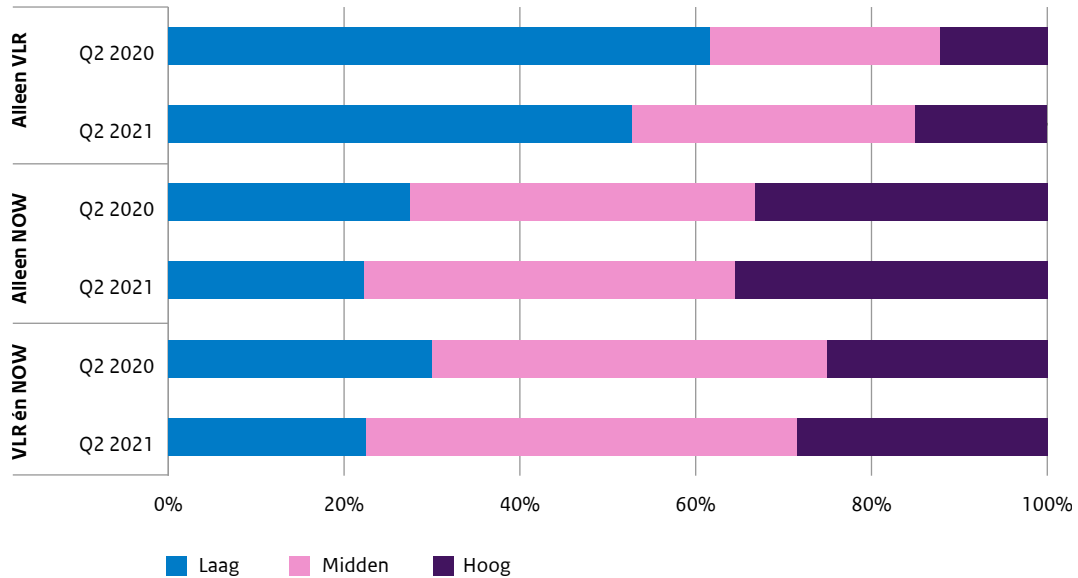
Omzetgegevens zijn niet voor alle bedrijven beschikbaar. De resultaten zijn dan ook gebaseerd op een kleiner aantal bedrijven.

4.5 Arbeidsintensiteit

Figuur 10 geeft de verdeling van de drie groepen naar arbeidsintensiteit (loonsom/omzet). Vermeldenswaardige observaties zijn:

- Bedrijven met een relatief lage arbeidsintensiteit (een derde van de bedrijven met het laagste arbeidsintensiteitsniveau) vormen een groter aandeel van de bedrijven met alleen VLR; bedrijven met een relatief hoge arbeidsintensiteit nemen een groter aandeel in onder bedrijven met alleen NOW en onder bedrijven met VLR én NOW. Arbeidsintensiteit is alleen bepaald voor bedrijven met personeel in dienst.
- Voor bedrijven met relatief veel arbeidskosten heeft ondersteuning in de loonkosten hoogstwaarschijnlijk meer impact dan ondersteuning in de vaste lasten. Voor bedrijven met een lage arbeidsintensiteit geldt het omgekeerde.

Figuur 10: Verdeling steungebruikers naar relatieve arbeidsintensiteit, Q2 2020 en Q2 2021

Arbeidsintensiteitsniveau is berekend door de totale loonsom in 2019 te delen door de totale omzet in 2019. Vervolgens zijn alle bedrijven op basis van hun arbeidsintensiteitsniveau ingedeeld in drie gelijke groepen: bedrijven met het laagste arbeidsintensiteitsniveau (laag), bedrijven met een gemiddeld arbeidsintensiteitsniveau (midden) en bedrijven met het hoogste arbeidsintensiteitsniveau (hoog).

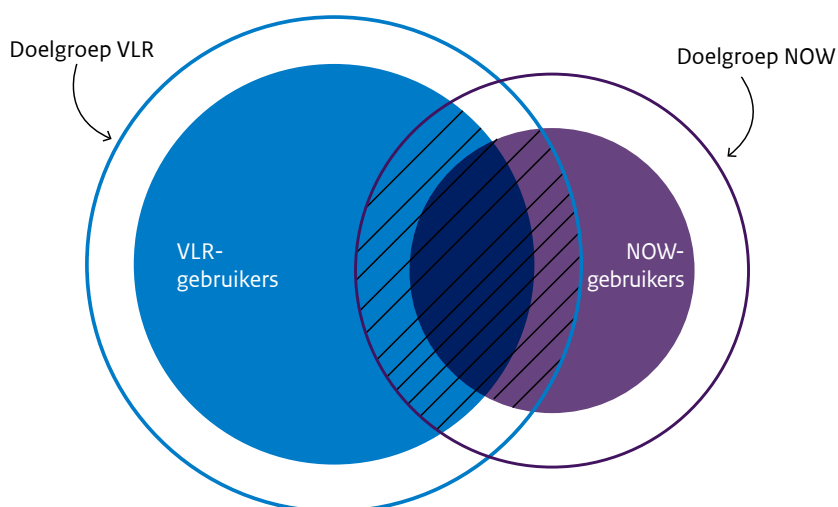
Omzetgegevens zijn niet voor alle bedrijven beschikbaar. De resultaten voor arbeidsintensiteit zijn gebaseerd op een kleiner aantal bedrijven die een positieve loonsom hebben én waarvoor omzetgegevens beschikbaar zijn.

5. Regressieanalyse gebruik van VLR en/of NOW

In de analyses tot nu toe is geen rekening gehouden met de verschillen in de voorwaarden van beide regelingen. Zeker in de beginperiode had een groot deel van de bedrijvenpopulatie geen mogelijkheid om van beide regelingen gebruik te maken door de striktere VLR-voorwaarden. Daarnaast zijn de gepresenteerde beschrijvende statistieken niet gecorrigeerd voor bedrijfskenmerken.

Aanvullend voeren we daarom logistische regressieanalyses uit. Hierbij is gekeken naar de groep bedrijven mét VLR en/of NOW die in principe de mogelijkheid had om beide regelingen te gebruiken, ook als zij alleen VLR of alleen NOW hebben ontvangen (de onderzoeksgroep; zie het gearceerde gedeelte binnen het overlapsgebied in Figuur 11). Op deze manier is het mogelijk om verschillen in regeling gebruik in kaart te brengen, die niet verklaard kunnen worden door specifieke voorwaarden per doelgroep.

Figuur 11: Schematische weergave van de overlap in doelgroep en gebruikers van VLR en NOW

5.1 Bepalen onderzoeksgroep

Op basis van de voorwaarden van VLR en NOW is een aantal selectiestappen (per aanvraagperiode) doorlopen om tot de onderzoeksgroep voor de aanvullende analyse te komen. De meegenomen voorwaarden zijn grootteklasse, sector, en of een bedrijf medewerkers in dienst had.¹⁵ Figuur 12 toont voor Q2 2020 en Q2 2021 het uiteindelijk aantal bedrijven dat is opgenomen in de aanvullende analyse en het aandeel bedrijven dat is uitgesloten (zie bijlage 7 voor een overzicht van de andere periodes).

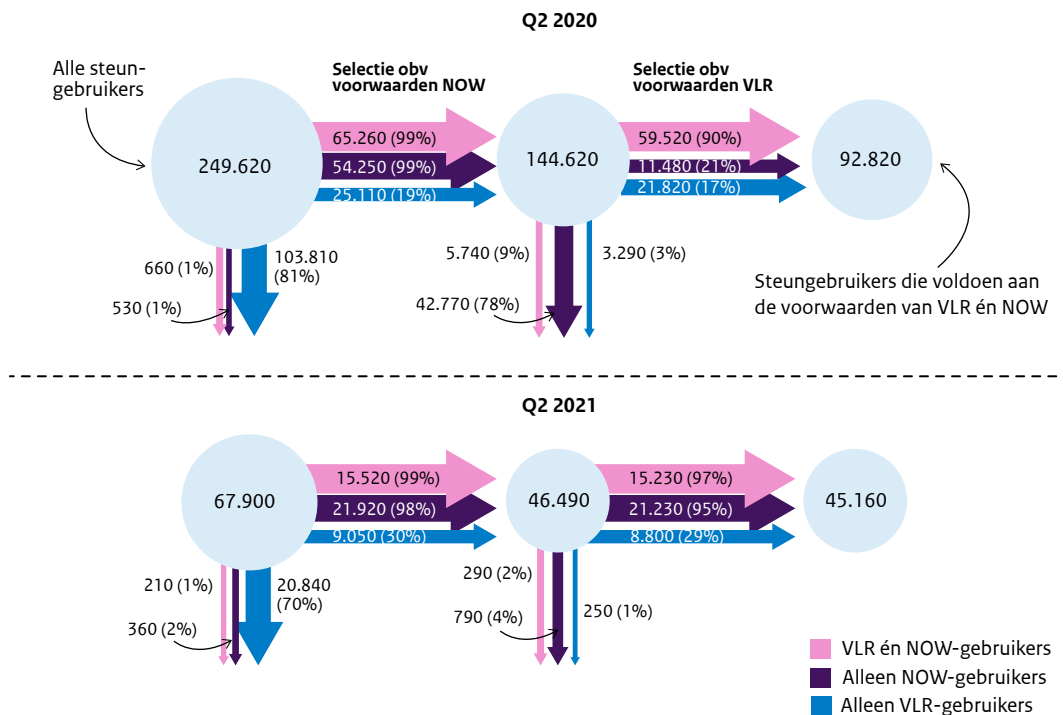
1. Op basis van NOW-voorwaarden zijn alleen bedrijven meegenomen die in februari 2020 (voordat de coronacrisis begon) een positieve loonsom en dus personeel in dienst hadden. Vooral onder bedrijven met alleen VLR heeft een relatief groot deel geen personeel (Q2 2020: 81%; Q2 2021: 70%). Een relatief klein aantal bedrijven met NOW voldoet niet aan de voorwaarden zoals gehanteerd in dit onderzoek.¹⁶
2. Volgens de voorwaarden van VLR zijn bedrijven, afhankelijk van de aanvraagperiode, uitgesloten op basis van grootteklasse en sector. Meer dan driekwart van de bedrijven met NOW is uitgesloten van de onderzoeksgroep voor Q2 2020 door de strengere voorwaarden van VLR. Dit geldt in veel mindere mate voor Q2 2021 (na de verbreding van de VLR-doelgroep), waar slechts 4% van de bedrijven met NOW buiten de analyse valt. Een relatief klein aantal bedrijven met VLR valt ook buiten de onderzoeksgroep in deze selectiestap.¹⁷

¹⁵ Er is gekozen om de voorwaarden rondom omzetverlies en minimum vereiste vaste lasten niet mee te nemen in het bepalen van de onderzoeksgroep. Niet alleen zijn deze gegevens voor een groot deel van de bedrijven niet beschikbaar, ook is de referentieperiode waarop het omzetverlies wordt bepaald, niet voor elk bedrijf gelijk in dezelfde aanvraagperiode. Bij NOW konden bedrijven bij de eerste aanvraag zelf bepalen vanaf welke maand de referentieperiode begon waarvoor de omzetsdaling bepaald werd. Bijvoorbeeld, voor NOW-1 konden ondernemers kiezen om de omzetberekening in te laten gaan vanaf maart, april of mei. Bij latere aanvragen was het vereist dat de periode voor het bepalen van het omzetverlies aansluiten op de vorige periode. Ook geldt voor bedrijven die na 31 december 2018 opgericht zijn (en dus nog geen omzet in 2019 konden hebben), een andere berekening voor omzetverlies voor zowel VLR als NOW.

¹⁶ In deze stap zijn alleen bedrijven meegenomen die een positieve loonsom hadden in februari 2020. Door databeschikbaarheid kan het voorkomen dat gegevens over loonsom niet beschikbaar zijn of afwijken. Hierdoor kan het voorkomen dat een klein deel van de bedrijven mét NOW buiten de onderzoeksgroep valt.

¹⁷ Bedrijven konden ook op basis van nevenactiviteiten in aanmerking komen voor VLR. Deze nevenactiviteiten zijn niet meegenomen in de selectiestappen. De reden hiervoor is dat, zeker voor bedrijfseenheden bestaande uit meerdere KvK-nummers, het aantal nevenactiviteiten enorm groot kan zijn en uit de data niet af te leiden is welke omvang deze nevenactiviteiten hebben. Daarnaast kan het voorkomen dat voor bedrijfseenheden met meerdere KvK-nummers, kan het voorkomen dat bedrijfsgegevens op bedrijfseenheidniveau afwijken van bedrijfsgegevens per KvK-nummer. Slechts een klein deel van de bedrijven mét VLR valt hierdoor mogelijk buiten de onderzoeksgroep.

Figuur 12: Overzicht van selectie bedrijven voor de onderzoeksgroep, Q2 2020 en Q2 2021

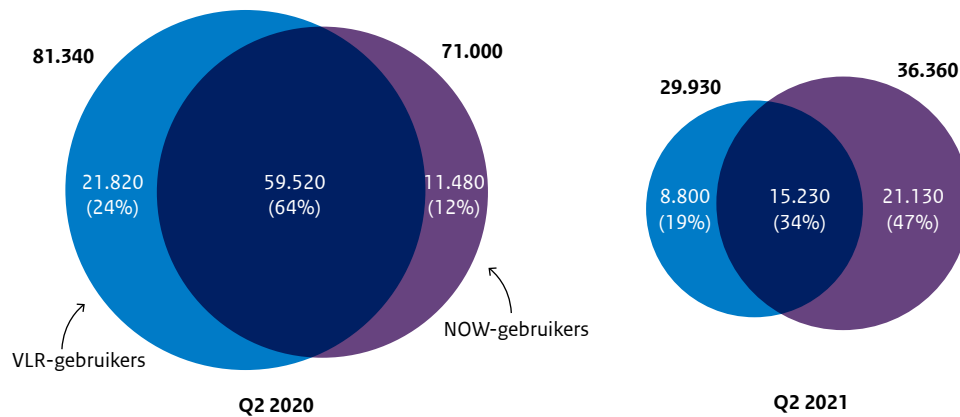

Een klein deel van de bedrijven met VLR en/of NOW komt in aanmerking voor zowel VLR als NOW. Van de 249.620 bedrijven met ondersteuning in Q2 2020 valt slechts 37% (92.820) onder de doelgroep van beide regelingen. Voor Q2 2021 is dit aandeel een stuk hoger; van de 67.900 bedrijven met ondersteuning valt twee derde (45.160 bedrijven) onder de doelgroep van VLR én NOW. Een groot deel van de bedrijven met alleen VLR of alleen NOW valt dus niet onder de onderzoeksgroep die we hier willen gaan bekijken. De aanvullende analyses hieronder zijn dus alleen representatief voor bedrijven mét VLR en/of NOW én die aan de voorwaarden van beide regelingen voldoen en niet voor alle gebruikers van VLR en/of NOW.

5.2 Gebruik VLR en/of NOW binnen de onderzoeksgroep

Een groot deel van de steungebruikers die behoren tot de doelgroep van VLR én NOW (onderzoeksgroep), maakt ook daadwerkelijk gebruik van beide regelingen (zie Figuur 13 en bijlage 8). In Q2 2020 is dit maar liefst 64% van de gebruikers. Een jaar later is het aandeel dat zowel VLR als NOW ontvangt relatief laag; slechts 34% gebruikt in Q2 2021 beide regelingen.

Figuur 13: Verdeling steungebruikers voor Q2 2020 en Q2 2021, onderzoeksgroep

5.3 Resultaten logistische regressieanalyse

Voor elke gebruikersgroep (alleen NOW, alleen VLR, en VLR én NOW) zijn verschillende logistisch regressieanalyses uitgevoerd. Voor elke periode is in verschillende modellen (met en zonder de variabelen omzetontwikkeling en arbeidsintensiteit¹⁸) de kans geschat dat een bedrijf tot één van de gebruikersgroepen behoort ten opzichte van de andere twee groepen. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat de kans dat een bedrijf alleen van VLR gebruik heeft gemaakt is afgezet tegen de kans dat een bedrijf (ook) NOW heeft ontvangen. De elasticiteiten tonen het effect van een bepaald bedrijfskenmerk als alle andere kenmerken opgenomen in de analyse onveranderd blijven (*ceteris paribus*).

Om ook de grootte van de effecten te bepalen is voor alle dummyvariabelen de afgeleide berekend. De afgeleide geeft de verandering in de kans op het behoren tot de gebruikersgroep (ten opzichte van de andere twee gebruikersgroepen) weer in procentpunten als de dummyvariabele verandert van nul naar één. Een negatieve waarde geeft aan dat een bepaald kenmerk de kans (in procentpunten) op het behoren tot de gebruikersgroep verkleint, een positieve elasticiteit geeft aan dat een bepaald kenmerk de kans (in procentpunten) vergroot.

Tabel 2 toont de schattingsresultaten van het voorkeursmodel (het model met de variabelen omzetontwikkeling en arbeidsintensiteit) voor Q2 2020 en Q2 2021 voor alle drie gebruikersgroepen. De resultaten van de andere modellen met stapsgewijze opbouw en de overige periodes zijn opgenomen in bijlagen 9 tot en met 13. Alleen bedrijven die gebruik hebben gemaakt van VLR en/of NOW én die ook voldoen aan de voorwaarden van beide regelingen (exclusief voorwaarden rondom omzetsdaling en minimaal bedrag aan vaste lasten), zijn opgenomen in de analyse.

¹⁸ Gegevens over omzet zijn niet voor alle bedrijfseenheden beschikbaar.

Tabel 2: Schattingsresultaten in de vorm van quasi-elasticiteiten voor logistische regressie modellen op gebruikersgroep VLR en NOW die voldoen aan de voorwaarden van beide regelingen, Q2 2020 en Q1 2021

Model 3	Q2 2020			Q2 2021		
	Alleen NOW	Alleen VLR	VLR én NOW	Alleen NOW	Alleen VLR	VLR én NOW
Grootteklasse (ref: < 2 WP)						
2-9 WP	0,023***	-0,243***	0,222***	0,099***	-0,233***	0,155***
10-49 WP	0,114***	-0,357***	0,235***	0,231***	-0,349***	0,124***
50-249 WP	0,191***	-0,360***	0,125***	0,478***	-0,394***	-0,082***
250+ WP	x	x	x	0,596***	-0,399***	-0,185***
Bedrijfstak (ref: horeca)						
Landbouw, bosbouw en visserij	x	x	x	0,075	0,231***	-0,319***
Nijverheid	0,198***	0,017	-0,219***	0,277***	-0,030***	-0,243***
Bouwnijverheid	x	x	x	0,279***	0,016	-0,285***
Handel	0,139***	-0,029***	-0,095***	0,216***	-0,025***	-0,172***
Vervoer en opslag	0,099***	0,034**	-0,137***	0,155***	0,067***	-0,208***
Informatie en communicatie	0,160***	0,017	-0,169***	0,286***	-0,028**	-0,248***
Onroerend goed	x	x	x	0,185***	0,008	-0,177***
Specialistische zakelijke dienstverlening	0,683***	-0,143***	-0,544***	0,241***	-0,003	-0,225***
Overige zakelijke dienstverlening	0,194***	0,016*	-0,227***	0,190***	-0,003	-0,176***
Overige dienstverlening	0,037***	-0,095***	0,058***	0,150***	0,016	-0,156***
Bedrijfsleeftijd (ref: < 3 jaar)						
3-7 jaar	-0,016**	0,007	0,006	-0,023*	0,004	0,016
≥ 7 jaar	-0,021***	0,002	0,014**	0,003	0,002	-0,009
Omzetontwikkeling (ref: sterke daler)						
Daler	0,019***	0,047***	-0,075***	0,306***	-0,071***	-0,240***
Gelijk	0,016***	0,202***	-0,225***	0,347***	-0,058***	-0,297***
Stijger	0,012***	0,287***	-0,312***	0,323***	-0,048***	-0,292***
Arbeidsintensiteit (ref: laag)						
Midden	0,001	-0,113***	0,123***	0,051***	-0,104***	0,069***
Hoog	0,019***	-0,130***	0,118***	0,098***	-0,140***	0,055***
Aantal observaties (N)	68.482	68.482	68.482	36.055	36.055	36.055
McFadden R2	0,213	0,183	0,167	0,190	0,134	0,143

Significantieniveau: *** 0,1%, ** 1%, * 5%. De referentiecategorieën voor de dummyvariabelen voor grootteklasse, bedrijfstak, bedrijfsleeftijd, arbeidsintensiteit zijn respectievelijk bedrijven met minder dan 2 WP, bedrijven actief binnen de horeca, bedrijven jonger dan 3 jaar, bedrijven die behoren tot het laagste arbeidsintensiteitsniveau, en bedrijven met een sterke omzetsdaling. Bij dummy variabelen wordt de afgeleide weergegeven. Deze geeft de verandering in het behoren tot de gebruikersgroep (in procentpunten) als de dummy variabele verandert van nul naar één. Voorbeeld: bedrijven met 2-9 WP hebben 2,3 procentpunt meer kans om alleen NOW te gebruiken dan bedrijven met minder dan 2 WP.

Grootteklasse

Bedrijven met minder dan twee werkzame personen hebben een grotere kans om alleen VLR te gebruiken, terwijl het midden- en kleinbedrijf een grotere kans heeft om (ook) NOW te benutten. Een uitzondering hierop zijn bedrijven met 50-249 werkzame personen in Q2 2021; deze bedrijven hebben juist een kleinere kans om voor beide regelingen te kiezen. Het grootbedrijf (250+ WP) is juist oververtegenwoordigd onder de 'alleen NOW'-groep. Daarnaast zijn de gevonden effecten van grootteklasse relatief groot in vergelijking tot de andere bedrijfskenmerken, zeker voor de 'alleen VLR'-groep. Grootteklasse is dan ook een belangrijke verklarende variabele.

Bedrijfstak

Bedrijven in de horeca hebben een grotere kans om gebruik te maken van beide regelingen dan bedrijven in andere bedrijfstakken. Voor het gebruik van alleen NOW geldt het omgekeerde; bedrijven in sectoren anders dan de horeca hebben een grotere kans om alleen NOW te ontvangen.

Voor bedrijven met alleen VLR is het beeld diffuser. Niet alleen de significantie en de richting van de gevonden verbanden verschillen per sector, ook lopen de resultaten per periode uiteen. Opvallend is wel dat de significante elasticiteiten van een veel kleinere orde zijn dan die bij de twee andere gebruikersgroepen. In het algemeen lijkt sector een minder grote rol te spelen in de kans dat een bedrijf van alleen VLR gebruik maakt.

Bedrijfsleeftijd

Bedrijfsleeftijd lijkt geen (grote) rol te spelen bij het verklaren van de gebruikersgroepen. De gevonden effecten zijn of niet significant of relatief klein ten opzichte van de andere effecten.

Omzetontwikkeling

Bedrijven met een sterke omzetsdaling hebben een grotere kans om van beide steunmaatregelen gebruik te maken. Blijkbaar grijpen deze bedrijven alle kansen aan om financieel ondersteuning te krijgen.

Voor bedrijven met ondersteuning van *één regeling* verschillen de resultaten tussen de onderzochte periodes. In Q2 2020 is de kans groter dat bedrijven met een geringe omzetsdaling alleen VLR gebruiken. De omzetverliesdrempel voor TOGS lag een stuk lager dan voor NOW in deze periode. Voor Q2 2021 (en ook de andere periodes) geldt juist dat bedrijven zonder (sterke) omzetsdaling een grotere kans hebben om alleen NOW te gebruiken. Mogelijke verklaringen hiervoor zijn dat, zoals al eerder aangegeven, de referentieperiode bij het bepalen van de omzetontwikkeling in deze analyse niet gelijk is met de referentieperiode voor omzetsdaling bij NOW. Ook gold voor NOW een lagere omzetverliesdrempel dan voor VLR (20% tegenover 30%).

Arbeidsintensiteit

In lijn met de verwachting hebben bedrijven met een relatief lage arbeidsintensiteit een grotere kans om van alleen VLR gebruik te maken, terwijl bedrijven met een hoge arbeidsintensiteit juist een grotere kans hebben om (ook) NOW te ontvangen.

6. Conclusies

In dit onderzoek is het aantal bedrijven dat gebruik heeft gemaakt van alleen VLR, alleen NOW of beide regelingen in kaart gebracht voor de periode april 2020 tot juni 2021. Dit heeft meer inzicht gegeven in hoe het gebruik van deze twee regelingen overlapt en welk type bedrijf gebruik heeft gemaakt van VLR en/of NOW. Hierbij is speciale aandacht voor hoe bedrijven met VLR én NOW verschillen van bedrijven die slechts één regeling benutten. Microdata van het CBS is gebruikt om deze vragen te beantwoorden.

Het aantal bedrijven met VLR en/of NOW verschilt sterk per periode. Waar aan het begin van de coronaperiode bijna een kwart miljoen bedrijven gebruik heeft gemaakt van deze regelingen, is dit aantal in latere periodes (ondanks de verbreding van de doelgroep van VLR) aanzienlijk lager. Dit is te verklaren door de soepelere voorwaarden van TOGS en de grote onzekerheid in de eerste maanden van de coronacrisis. Een kwart tot een derde van alle steungebruikers (afhankelijk van de periode) heeft zowel ondersteuning in de vaste lasten als in de loonkosten gekregen.

Bedrijven met alleen VLR verschillen op een aantal punten substantieel van bedrijven met (ook) NOW. Deze bedrijven zijn vaker relatief klein, ook als bedrijven zonder personeel buiten beschouwing worden gelaten. Ook een lagere arbeidsintensiteit vergroot de kans op alleen VLR, al zijn de gevonden effecten kleiner dan die van bedrijfsgrootte. Dit is in lijn met de notie dat voor bedrijven met een (relatief) lage arbeidsintensiteit ondersteuning in de loonkosten minder impact heeft en dat voor bedrijven met een (relatief) hoge arbeidsintensiteit ondersteuning in de vaste lasten juist minder effect. Bedrijven met alleen VLR lijken ook sterker te verschillen van combinatiegebruikers dan dat bedrijven met alleen NOW doen. Een groot aandeel bedrijven wisselt tussen het gebruik van alleen NOW en het gebruik van zowel VLR als NOW, terwijl de in- en uitstroom van de groep 'alleen VLR'-gebruikers naar de andere twee gebruikersgroepen nagenoeg nihil is.

Bovendien blijkt uit de verschillende analyses dat gecombineerde gebruikers op een aantal punten (sterk) afwijken van bedrijven met alleen VLR of alleen NOW. Zo is de kans dat een bedrijf van beide regelingen gebruik heeft gemaakt groter indien het bedrijf een sterke omzetsdaling heeft gehad, actief is binnen de horeca, of valt onder het midden- en kleinbedrijf. Dit wijst erop dat een toekomstige evaluatie ook aandacht zou moeten besteden aan deze groep. Het is aan te raden om VLR en NOW in gezamenlijkheid te evalueren waarbij ook aandacht is voor de afzonderlijke regelingen. De regelingen verschillen op een aantal punten dusdanig van elkaar dat ook bij een volledig gezamenlijke evaluatie deze verschillen niet uit het oog verloren moeten worden.

Een aantal zaken verdienen in het bijzonder een nadere verdieping of zijn niet opgenomen in deze analyse maar mogelijk wel heel relevant. Een substantieel deel van de bedrijven wisselen in het gebruik van VLR en/of NOW tussen de verschillende periodes. Waarom sommige

bedrijven de ene periode wel van minimaal één van de regelingen gebruik maken en een latere periode niet is een vraag die nadere analyse vergt. Ook eventuele interactie-effecten tussen bedrijfskenmerken op het gebruik van VLR en/of NOW is buiten de scope van dit onderzoek. Zowel voor VLR als voor NOW verschilden de exacte voorwaarden per periode. Daarnaast had VLR een aantal aanvullende modules zoals de startersregeling en de Vaste Lasten Evenementenbranche (VLE). Ook kregen ondernemers binnen een aantal sectoren een opslag boven op het vaste lasten percentage in een aantal periodes. In een volgend onderzoek zou aandacht kunnen worden besteed aan wat de invloed is geweest van deze aanvullende voorwaarden op het gebruik.

7. Literatuur

Bos, B., Brouwer, E., Jansen, J., & Smits, T. (2021). *Gebruik van financiële coronasteunmaatregelen: De relatie tussen bedrijfskenmerken en het gebruik*. Te vinden op www.bedrijvenbeleidinbeeld.nl.

CBS (2021). *Gebruik van steunmaatregelen corona per 31 december*. Te vinden op <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2022/08/gebruik-van-steunmaatregelen-corona-per-31-december>.

Smits, T., Bos, B., Brouwer, E., & Seip M. (2022). *Ontwikkeling flexibele en vaste banen bij gebruikers van NOW*. Te vinden op www.bedrijvenbeleidinbeeld.nl.

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht gebruikte bronnen

Bron	Variabelen	Opmerkingen
Informatie uitvoeringsorganisaties (RVO en UWV)	Gebruik steunmaatregelen (TOGS, TVL-1, TVL Q4 2020, TVL Q1 2021, TVL Q2 2021, NOW-1, NOW-2, NOW-3.1, NOW-3.2, NOW-3.3)	Beschikbare informatie tot en met 31 december 2021
Algemeen Bedrijven Register (ABR)	Bedrijfseenheid	Stand op april 2020
Bedrijfsdemografisch Kader (BDK)	Bedrijfstak, grootteklasse, bedrijfsleeftijd	BDK van 2020
Directe Raming Totalen (DRT)	Omzetontwikkeling, Arbeidsintensiteit	
Polisadministratie (Polis)	Arbeidsintensiteit	Alleen beschikbaar voor bedrijven met werknemers.

Bijlage 2 Overzicht van gebruikte variabelen en operationalisering

Variabele	Operationalisering
Gebruik steunmaatregel per periode	Categorische variabele: alleen VLR (1), alleen NOW (2), zowel VLR als NOW (3).
Bedrijfstak	Categorische variabele voor (gegroepeerde) SBI-lettercode(s). Constant over de verschillende periodes; situatie in april 2020.
Grootteklasse	Categorische variabele: minder dan 2 werkzame personen, 2-9 werkzame personen, 10-49 werkzame personen, 50-249 werkzame personen, en 250+ werkzame personen. Constant over de verschillende periodes; situatie in april 2020.
Bedrijfsleeftijd	Categorische variabele: 0 tot 3 jaar (jong), 3 tot 7 jaar (midden) en 7 jaar en ouder (oud). Constant over de verschillende periodes; situatie in april 2020.
Arbeidsintensiteit	Arbeidsintensiteitsniveau = Totale loonsom 2019 / totale omzet 2019 Alleen voor bedrijven met een positieve loonsom én waarvoor omzetgegevens beschikbaar zijn is het arbeidsintensiteitsniveau berekend. Vervolgens zijn alle bedrijven op basis van hun arbeidsintensiteitsniveau ingedeeld in drie gelijke groepen: bedrijven met het laagste arbeidsintensiteitsniveau (laag), bedrijven met een gemiddeld arbeidsintensiteitsniveau (midden) en bedrijven met het hoogste arbeidsintensiteitsniveau (hoog).
Omzetontwikkeling	De omzetontwikkeling is voor bedrijven waarvoor omzetgegevens beschikbaar zijn per periode als volgt berekend: - Omzetontwikkeling Q2 2020 = (omzet Q2 2020 – omzet Q2 2019)/(omzet Q2 2019) - Omzetontwikkeling Q3 2020 = (omzet Q3 2020 – omzet Q3 2019)/(omzet Q3 2019) - Omzetontwikkeling Q4 2020 = (omzet Q4 2020 – omzet Q4 2019)/(omzet Q4 2019) - Omzetontwikkeling Q1 2021 = (omzet Q1 2021 – omzet Q1 2019)/(omzet Q1 2019) Vervolgens is de volgende categorisering toegepast: Omzetverandering van ten minste -30% (sterke daler), omzetverandering tussen -5% en -30% (daler), omzetverandering tussen -5% en +5% (gelijk), en omzetverandering van ten minste +5% (stijger).

Bijlage 3 Aantal achtergrondgegevens VLR en NOW

Regeling	Doelgroep	Drempel omzetverlies	Minimum vereiste vaste lasten
TOGS	MKB – Meest getroffen bedrijfstakken	€4.000	€4.000
TVL-1	MKB – Meest getroffen bedrijfstakken	30%	€4.000
TVL Q4 2020	MKB – Alle bedrijfstakken*	30%	€3.000
TVL Q1 2021	MKB en niet-MKB – Alle bedrijfstakken*	30%	€1.500
TVL Q2 2021	MKB en niet-MKB – Alle bedrijfstakken*	30%	€1.500
NOW-1, NOW-2, NOW-3.1, NOW-3.2, NOW-3.3.	Bedrijven met een positieve loonsom	20%	n.v.t.

Zie voor een volledig overzicht van de kenmerken van [TVL](#) en [NOW](#) per aanvraagperiode.

*De volgende bedrijfstakken zijn uitgesloten: financiële instellingen (met uitzondering van financiële holdings, beleggingsinstellingen met beperkte toetreding en holdings (geen financiële) en conerndiensten binnen eigen concern indien een andere nevenactiviteit en met uitzondering van risicoanalisten en schade taxateurs en assurantietussenpersonen), overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen, publiek bekostigde scholen en instellingen, huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel, niet gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik en extraterritoriale organisaties en lichamen.

Bijlage 4 Verdeling steungebruikers van alleen VLR naar verschillende bedrijfskenmerken

Alleen VLR-gebruikers						
Bedrijfskenmerken		Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021
Grootte-klasse	<2 WP	91.450 (71%)	13.290 (61%)	23.420 (61%)	31.500 (61%)	17.060 (57%)
	2-9 WP	35.740 (28%)	7.960 (37%)	14.430 (37%)	19.260 (37%)	12.090 (40%)
	10-49 WP	1.460 (1%)	420 (2%)	610 (2%)	860 (2%)	690 (2%)
	50-249 WP	240 (0%)	50 (0%)	70 (0%)	110 (0%)	40 (0%)
	250+ WP	40 (0%)	10 (0%)	10 (0%)	20 (0%)	10 (0%)
Bedrijfstak	A: Landbouw, bosbouw en visserij	1.290 (1%)	120 (1%)	3.010 (8%)	2.570 (5%)	2.960 (10%)
	B - E: Nijverheid	2.090 (2%)	250 (1%)	850 (2%)	1.160 (2%)	710 (2%)
	F: Bouwnijverheid	860 (1%)	110 (1%)	1.370 (4%)	710 (1%)	570 (2%)
	G: Handel	28.200 (22%)	2.730 (13%)	6.030 (16%)	9.570 (18%)	4.040 (14%)
	H: Vervoer en opslag	9.960 (8%)	4.410 (20%)	4.950 (13%)	5.290 (10%)	4.400 (15%)
	I: Horeca	19.320 (15%)	5.210 (24%)	8.130 (21%)	7.900 (15%)	6.380 (21%)
	J: Informatie en communicatie	2.440 (2%)	630 (3%)	920 (2%)	1.000 (2%)	750 (3%)
	K: Financiële dienstverlening	350 (0%)	70 (0%)	150 (0%)	190 (0%)	110 (0%)
	L: Verhuur van en handel in onroerend goed	440 (0%)	110 (1%)	360 (1%)	440 (1%)	300 (1%)
	M: Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	5.390 (4%)	1.040 (5%)	2.700 (7%)	3.130 (6%)	2.230 (7%)
	N: Overige zakelijke dienstverlening	4.950 (4%)	1.410 (6%)	1.890 (5%)	1.880 (4%)	1.440 (5%)
	P: Onderwijs	11.560 (9%)	710 (3%)	1.160 (3%)	3.910 (8%)	810 (3%)
	Q: Gezondheids- en welzijnszorg	10.220 (8%)	260 (1%)	450 (1%)	1.340 (3%)	300 (1%)
	R: Cultuur, sport en recreatie	12.810 (10%)	3.810 (18%)	4.300 (11%)	4.640 (9%)	3.740 (13%)
	S: Overige dienstverlening	19.040 (15%)	880 (4%)	2.280 (6%)	8.040 (16%)	1.130 (4%)
Bedrijfsleeftijd	< 3 jaar	28.680 (22%)	4.190 (19%)	7.680 (20%)	7.260 (14%)	4.630 (15%)
	3 – 7 jaar	28.990 (22%)	5.220 (24%)	8.360 (22%)	11.020 (21%)	6.340 (21%)
	≥ 7 jaar	71.250 (55%)	12.320 (57%)	22.510 (58%)	33.470 (65%)	18.920 (63%)
Omzetontwikkeling*	Sterke daler	46.880 (57%)	11.020 (71%)	23.020 (83%)	32.500 (89%)	17.260 (85%)
	Daler	14.560 (18%)	2.690 (17%)	2.470 (9%)	2.380 (7%)	1.650 (8%)
	Gelijk	4.270 (5%)	530 (3%)	680 (2%)	390 (1%)	350 (2%)
	Stijger	15.980 (20%)	1.390 (9%)	1.640 (6%)	1.220 (3%)	1.090 (5%)
Arbeidsintensiteit*	Laag	14.740 (62%)	3.340 (57%)	6.090 (58%)	7.760 (53%)	4.430 (53%)
	Midden	6.240 (26%)	1.680 (29%)	2.840 (27%)	4.530 (31%)	2.710 (32%)
	Hoog	2.950 (12%)	850 (14%)	1.500 (14%)	2.440 (17%)	1.270 (15%)

Aantallen zijn afgerond op dichtstbijzijnde tental. Door afronding kan het voorkomen dat het totaal niet optelt tot 100%.

*Omzetgegevens zijn niet voor alle bedrijven beschikbaar. Deze resultaten zijn dan ook gebaseerd op een kleiner aantal bedrijven.

Bijlage 5 Verdeling steungebruikers van alleen NOW naar verschillende bedrijfskenmerken

Alleen NOW-gebruikers						
Bedrijfskenmerken		Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021
Grootte-klasse	<2 WP	5.670 (10%)	4.010 (11%)	4.020 (12%)	3.220 (13%)	2.490 (11%)
	2-9 WP	30.450 (56%)	20.620 (56%)	20.750 (63%)	13.920 (57%)	11.710 (53%)
	10-49 WP	14.340 (26%)	9.650 (26%)	6.490 (20%)	5.610 (23%)	6.300 (28%)
	50-249 WP	3.550 (6%)	2.070 (6%)	1.450 (4%)	1.240 (5%)	1.500 (7%)
	250+ WP	770 (1%)	420 (1%)	350 (1%)	330 (1%)	300 (1%)
Bedrijfstak	A: Landbouw, bosbouw en visserij	1.590 (3%)	980 (3%)	640 (2%)	570 (2%)	290 (1%)
	B - E: Nijverheid	7.270 (13%)	4.500 (12%)	2.500 (8%)	2.240 (9%)	1.790 (8%)
	F: Bouwnijverheid	3.810 (7%)	1.840 (5%)	1.180 (4%)	1.200 (5%)	730 (3%)
	G: Handel	13.440 (25%)	8.230 (22%)	10.530 (32%)	6.790 (28%)	4.490 (20%)
	H: Vervoer en opslag	2.710 (5%)	1.580 (4%)	1.020 (3%)	890 (4%)	740 (3%)
	I: Horeca	650 (1%)	3.320 (9%)	2.220 (7%)	2.350 (10%)	4.490 (20%)
	J: Informatie en communicatie	3.390 (6%)	2.030 (6%)	1.130 (3%)	1.030 (4%)	970 (4%)
	K: Financiële dienstverlening	1.100 (2%)	510 (1%)	440 (1%)	400 (2%)	330 (1%)
	L: Verhuur van en handel in onroerend goed	1.260 (2%)	460 (1%)	280 (1%)	260 (1%)	230 (1%)
	M: Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	9.550 (17%)	5.320 (14%)	2.830 (9%)	2.600 (11%)	2.210 (10%)
	N: Overige zakelijke dienstverlening	4.020 (7%)	2.580 (7%)	2.070 (6%)	1.920 (8%)	1.890 (8%)
	P: Onderwijs	810 (1%)	800 (2%)	840 (3%)	560 (2%)	460 (2%)
	Q: Gezondheids- en welzijnszorg	2.880 (5%)	1.470 (4%)	1.100 (3%)	940 (4%)	730 (3%)
	R: Cultuur, sport en recreatie	800 (1%)	1.390 (4%)	1.440 (4%)	1.230 (5%)	1.720 (8%)
	S: Overige dienstverlening	1.490 (3%)	1.750 (5%)	4.830 (15%)	1.320 (5%)	1.210 (5%)
Bedrijfsleeftijd	< 3 jaar	7.150 (13%)	4.600 (13%)	3.940 (12%)	3.540 (15%)	3.040 (14%)
	3 – 7 jaar	8.910 (16%)	5.760 (16%)	4.890 (15%)	3.780 (16%)	3.660 (16%)
	≥ 7 jaar	38.720 (71%)	26.400 (72%)	24.220 (73%)	16.990 (70%)	15.590 (70%)
Omzetontwikkeling*	Sterke daler	17.690 (40%)	8.950 (30%)	5.900 (22%)	5.900 (33%)	7.980 (47%)
	Daler	13.860 (31%)	10.150 (35%)	11.770 (44%)	5.980 (33%)	5.110 (30%)
	Gelijk	3.860 (9%)	3.620 (12%)	3.000 (11%)	1.620 (9%)	1.100 (6%)
	Stijger	8.670 (20%)	6.670 (23%)	6.240 (23%)	4.610 (25%)	2.740 (16%)
Arbeidsintensiteit*	Laag	12.290 (27%)	7.070 (24%)	7.860 (29%)	5.280 (28%)	3.930 (22%)
	Midden	17.630 (39%)	12.300 (41%)	10.860 (40%)	7.870 (41%)	7.440 (42%)
	Hoog	14.880 (33%)	10.430 (35%)	8.270 (31%)	6.030 (31%)	6.260 (36%)

Aantallen zijn afgerond op dichtstbijzijnde tental. Door afronding kan het voorkomen dat het totaal niet optelt tot 100%.

*Omzetgegevens zijn niet voor alle bedrijven beschikbaar. Deze resultaten zijn dan ook gebaseerd op een kleiner aantal bedrijven.

Bijlage 6 Verdeling steungebruikers van VLR én NOW naar verschillende bedrijfskenmerken

VLR én NOW-gebruikers						
Bedrijfskenmerken		Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021
Grootte-klasse	<2 WP	7.640 (12%)	1.470 (9%)	3070 (9%)	3.460 (9%)	1.500 (10%)
	2-9 WP	45.660 (69%)	10.650 (63%)	22.200 (64%)	26.610 (66%)	10.410 (66%)
	10-49 WP	11.100 (17%)	4.190 (25%)	8.230 (24%)	9.040 (22%)	3.620 (23%)
	50-249 WP	1.340 (2%)	630 (4%)	1.020 (3%)	1.160 (3%)	190 (1%)
	250+ WP	170 (0%)	70 (0%)	100 (0%)	130 (0%)	10 (0%)
Bedrijfstak	A: Landbouw, bosbouw en visserij	250 (0%)	30 (0%)	510 (1%)	280 (1%)	90 (1%)
	B - E: Nijverheid	1.680 (3%)	390 (2%)	1.250 (4%)	1.450 (4%)	460 (3%)
	F: Bouwnijverheid	290 (0%)	80 (0%)	400 (1%)	460 (1%)	170 (1%)
	G: Handel	15.450 (23%)	2.480 (15%)	6.270 (18%)	9.940 (25%)	1.980 (13%)
	H: Vervoer en opslag	960 (1%)	590 (3%)	760 (2%)	810 (2%)	360 (2%)
	I: Horeca	20.680 (31%)	7.000 (41%)	14.880 (43%)	13.540 (34%)	7.770 (49%)
	J: Informatie en communicatie	760 (1%)	370 (2%)	610 (2%)	670 (2%)	300 (2%)
	K: Financiële dienstverlening	240 (0%)	100 (1%)	150 (0%)	170 (0%)	70 (0%)
	L: Verhuur van en handel in onroerend goed	240 (0%)	110 (1%)	240 (1%)	260 (1%)	130 (1%)
	M: Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	1.490 (2%)	750 (4%)	1.670 (5%)	1.850 (5%)	880 (6%)
	N: Overige zakelijke dienstverlening	2.850 (4%)	1.670 (10%)	1.870 (5%)	1.840 (5%)	930 (6%)
	P: Onderwijs	1.880 (3%)	430 (3%)	460 (1%)	910 (2%)	220 (1%)
	Q: Gezondheids- en welzijnszorg	5.650 (9%)	240 (1%)	430 (1%)	590 (1%)	240 (2%)
	R: Cultuur, sport en recreatie	5.250 (8%)	2.010 (12%)	2.570 (7%)	2.920 (7%)	1.490 (9%)
	S: Overige dienstverlening	8.240 (13%)	770 (5%)	2.540 (7%)	4.710 (12%)	650 (4%)
Bedrijfsleeftijd	< 3 jaar	7.990 (12%)	2.060 (12%)	4.460 (13%)	4.350 (11%)	2.090 (13%)
	3 – 7 jaar	11.270 (17%)	3.230 (19%)	6.410 (19%)	6.980 (17%)	3.070 (20%)
	≥ 7 jaar	46.660 (71%)	11.720 (69%)	23.750 (69%)	29.060 (72%)	10.570 (67%)
Omzetontwikkeling*	Sterke daler	30.890 (62%)	7.900 (58%)	24.490 (83%)	28.970 (86%)	10.840 (84%)
	Daler	11.740 (24%)	3.660 (27%)	3.410 (12%)	2.940 (9%)	1.390 (11%)
	Gelijk	2.300 (5%)	790 (6%)	590 (2%)	480 (1%)	170 (1%)
	Stijger	4.840 (10%)	1.310 (10%)	1.140 (4%)	1.200 (4%)	440 (3%)
Arbeidsintensiteit*	Laag	15.260 (30%)	3.250 (24%)	7.420 (25%)	9.440 (27%)	2.970 (22%)
	Midden	22.930 (45%)	6.550 (47%)	13.990 (47%)	15.790 (46%)	6.500 (49%)
	Hoog	12.750 (25%)	4.020 (29%)	8.210 (28%)	9.400 (27%)	3.770 (28%)

Aantallen zijn afgerond op dichtstbijzijnde tental. Door afronding kan het voorkomen dat het totaal niet optelt tot 100%.

*Omzetgegevens zijn niet voor alle bedrijven beschikbaar. Deze resultaten zijn dan ook gebaseerd op een kleiner aantal bedrijven.

Bijlage 7 Overzicht van selectie bedrijven voor onderzoeksgroep

	Alle steungebruikers	Alle steungebruikers op basis van NOW voorwaarden	Alle steungebruikers op basis van NOW en VLR voorwaarden (onderzoeksgroep)
Q2 2020			
Totaal aantal steungebruikers	249.620 (100%)	144.620 (58%)	92.820 (37%)
-waarvan VLR én NOW-gebruikers	65.920 (100%)	65.260 (99%)	59.520 (90%)
-waarvan alleen NOW-gebruikers	54.780 (100%)	54.250 (99%)	11.480 (21%)
-waarvan alleen VLR-gebruikers	128.920 (100%)	25.110 (19%)	21.820 (17%)
Q3 2020			
Totaal aantal steungebruikers	75.510 (100%)	59.120 (78%)	33.980 (45%)
-waarvan VLR én NOW-gebruikers	17.010 (100%)	16.810 (99%)	14.860 (87%)
-waarvan alleen NOW-gebruikers	36.770 (100%)	36.300 (99%)	13.850 (38%)
-waarvan alleen VLR-gebruikers	21.730 (100%)	6.010 (28%)	5.270 (24%)
Q4 2020			
Totaal aantal steungebruikers	106.210 (100%)	77.790 (73%)	75.120 (71%)
-waarvan VLR én NOW-gebruikers	34.610 (100%)	34.180 (99%)	33.480 (97%)
-waarvan alleen NOW-gebruikers	33.060 (100%)	32.560 (98%)	30.950 (94%)
-waarvan alleen VLR-gebruikers	38.540 (100%)	11.050 (29%)	10.690 (28%)
Q1 2021			
Totaal aantal steungebruikers	116.460 (100%)	79.190 (68%)	76.550 (66%)
-waarvan VLR én NOW-gebruikers	40.390 (100%)	39.960 (99%)	38.880 (96%)
-waarvan alleen NOW-gebruikers	24.310 (100%)	23.830 (98%)	22.880 (94%)
-waarvan alleen VLR-gebruikers	51.760 (100%)	15.400 (30%)	14.790 (29%)
Q2 2021			
Totaal aantal steungebruikers	67.900 (100%)	46.490 (68%)	45.160 (67%)
-waarvan VLR én NOW-gebruikers	15.730 (100%)	15.520 (99%)	15.230 (97%)
-waarvan alleen NOW-gebruikers	22.280 (100%)	21.920 (98%)	21.130 (95%)
-waarvan alleen VLR-gebruikers	29.890 (100%)	9.050 (30%)	8.800 (29%)

Aantallen zijn afgerond op dichtstbijzijnde tental.

Bijlage 8 Verdeling maatregelgebruik per periode, onderzoeksgroep

	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021
Alleen VLR	21.820 (24%)	5.270 (16%)	10.690 (14%)	14.790 (19%)	8.800 (19%)
Alleen NOW	11.480 (12%)	13.850 (41%)	30.950 (41%)	22.880 (30%)	21.130 (47%)
Zowel VLR als NOW	59.520 (64%)	14.860 (44%)	33.480 (45%)	38.880 (51%)	15.230 (34%)
Totaal	92.820 (100%)	33.980 (100%)	75.120 (100%)	76.550 (100%)	45.160 (100%)

Resultaten zijn afgerond op dichtstbijzijnde tental. Door afronding kan het voorkomen dat het totaal niet optelt tot 100%.

Bijlage 9 Schattingsresultaten in de vorm van quasi-elasticiteiten voor logistische regressie modellen op gebruikersgroep VLR en NOW die voldoen aan de voorwaarden van beide regelingen, Q2 2020

Model	Alleen NOW			Alleen VLR			VLR én NOW		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Grootteklasse (ref: < 2 WP)									
2-9 WP	0,018***	0,025***	0,023***	-0,281***	-0,293***	-0,243***	0,258***	0,262***	0,222***
10-49 WP	0,107***	0,120***	0,114***	-0,411***	-0,435***	-0,357***	0,305***	0,315***	0,235***
50-249 WP	0,215***	0,202***	0,191***	-0,409***	-0,431***	-0,360***	0,170***	0,194***	0,125***
Bedrijfstak (ref: horeca)									
Nijverheid	0,214***	0,213***	0,198***	0,004	0,067***	0,017	-0,231***	-0,293***	-0,219***
Handel	0,140***	0,140***	0,139***	0,065***	0,067***	-0,029***	-0,209***	-0,208***	-0,095***
Vervoer en opslag	0,104***	0,100***	0,099***	0,006	0,005	0,034**	-0,116***	-0,111***	-0,137***
Informatie en communicatie	0,153***	0,159***	0,160***	0,004	0,009	0,017	-0,161***	-0,167***	-0,169***
Specialistische zakelijke dienstverlening	0,684***	0,689***	0,683***	-0,139***	-0,132***	-0,143***	-0,555***	-0,566***	-0,544***
Overige zakelijke dienstverlening	0,207***	0,202***	0,194***	0,002	0,009	0,016*	-0,235***	-0,237***	-0,227***
Onderwijs	0,132***	x	x	-0,004	x	x	-0,130***	x	x
Gezondheids- en welzijnszorg	0,166***	x	x	-0,015**	x	x	-0,151***	x	x
Cultuur, sport en recreatie	0,068***	x	x	-0,030***	x	x	-0,042***	x	x
Overige dienstverlening	0,039***	0,041***	0,037***	-0,104***	-0,105***	-0,095***	0,062***	0,067***	0,058***
Bedrijfsleeftijd (ref: < 3 jaar)									
3-7 jaar	-0,038***	-0,017***	-0,016**	0,006	0,001	0,007	0,028***	0,014*	0,006
≥ 7 jaar	-0,044***	-0,023***	-0,021***	-0,008	-0,012*	0,002	0,047***	0,030***	0,014**
Omzetontwikkeling (ref: sterke daler)									
Daler	x	x	0,019***	x	x	0,047***	x	x	-0,075***
Gelijk	x	x	0,016***	x	x	0,202***	x	x	-0,225***
Stijger	x	x	0,012***	x	x	0,287***	x	x	-0,312***
Arbeidsintensiteit (ref: laag)									
Midden	x	x	0,001	x	x	-0,113***	x	x	0,123***
Hoog	x	x	0,019***	x	x	-0,130***	x	x	0,118***
Aantal observaties (N)	92.816	68.482	68.482	92.816	68.482	68.482	92.816	68.482	68.482
McFadden R2	0,168	0,211	0,213	0,091	0,099	0,183	0,090	0,104	0,167

Significantieniveau: *** 0,1%, ** 1%, * 5%. De referentiecategorieën voor de dummyvariabelen voor grootteklasse, bedrijfstak, bedrijfsleeftijd, arbeidsintensiteit zijn respectievelijk bedrijven met minder dan 2 WP, bedrijven actief binnen de horeca, bedrijven jonger dan 3 jaar, bedrijven die behoren tot het laagste arbeidsintensiteitsniveau, en bedrijven met een sterke omzetsdaling.

Bij dummy variabelen wordt de afgeleide weergegeven. Deze geeft de verandering in het behoren tot de gebruikersgroep (in procentpunten) als de dummy variabele verandert van nul naar één. Voorbeeld: bedrijven met 2-9 WP hebben 1,8 procentpunt meer kans om alleen NOW te gebruiken dan bedrijven met minder dan 2 WP.

Bijlage 10 Schattingsresultaten in de vorm van quasi-elasticiteiten voor logistische regressie modellen op gebruikersgroep VLR en NOW die voldoen aan de voorwaarden van beide regelingen, Q3 2020

Model	Alleen NOW			Alleen VLR			VLR én NOW		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Grootteklasse (ref: < 2 WP)									
2-9 WP	0,041***	0,075***	0,022*	-0,231***	-0,257***	-0,180***	0,191***	0,184***	0,189***
10-49 WP	0,081***	0,115***	0,012	-0,336***	-0,363***	-0,267***	0,257***	0,252***	0,272***
50-249 WP	0,159***	0,191***	0,060***	-0,352***	-0,382***	-0,290***	0,191***	0,187***	0,226***
Bedrijfstak (ref: horeca)									
Nijverheid	0,399***	0,370***	0,315***	-0,106***	-0,097***	-0,084***	-0,297***	-0,278***	-0,251***
Handel	0,310***	0,314***	0,303***	-0,069***	-0,069***	-0,085***	-0,241***	-0,244***	-0,206***
Vervoer en opslag	-0,037**	-0,056***	0,028	0,048***	0,049***	0,041**	-0,007	0,010	-0,081***
Informatie en communicatie	-0,006	-0,004	0,052*	-0,012	-0,013	-0,007	0,015	0,015	-0,048*
Specialistische zakelijke dienstverlening	0,502***	0,502***	0,509***	-0,128***	-0,121***	-0,115***	-0,377***	-0,382***	-0,395***
Overige zakelijke dienstverlening	0,109***	0,108***	0,202***	-0,043***	-0,043***	-0,049***	-0,069***	-0,068***	-0,143***
Onderwijs	0,234***	x	x	-0,040***	x	x	-0,195***	x	x
Gezondheids- en welzijnszorg	0,524***	x	x	-0,141***	x	x	-0,376***	x	x
Cultuur, sport en recreatie	0,061***	x	x	-0,015*	x	x	-0,047***	x	x
Overige dienstverlening	0,271***	0,275***	0,217***	-0,047***	-0,047***	-0,017*	-0,222***	-0,225***	-0,207***
Bedrijfsleeftijd (ref: < 3 jaar)									
3-7 jaar	-0,070***	-0,055***	-0,040***	0,018**	0,004	-0,001	0,051***	0,051***	0,043***
≥ 7 jaar	-0,034***	-0,021*	-0,006	-0,006	-0,020**	-0,027***	0,039***	0,041***	0,033***
Omzetontwikkeling (ref: sterke daler)									
Daler	x	x	0,259***	x	x	-0,034***	x	x	-0,223***
Gelijk	x	x	0,422***	x	x	-0,076***	x	x	-0,346***
Stijger	x	x	0,410***	x	x	-0,048***	x	x	-0,360***
Arbeidsintensiteit (ref: laag)									
Midden	x	x	0,057***	x	x	-0,122***	x	x	0,082***
Hoog	x	x	0,109***	x	x	-0,143***	x	x	0,053***
Aantal observaties (N)	33.977	26.249	26.249	33.977	26.249	26.249	33.977	26.249	26.249
McFadden R2	0,089	0,088	0,198	0,105	0,103	0,141	0,071	0,065	0,136

Significantieniveau: *** 0,1%, ** 1%, * 5%. De referentiecategorieën voor de dummyvariabelen voor grootteklasse, bedrijfstak, bedrijfsleeftijd, arbeidsintensiteit zijn respectievelijk bedrijven met minder dan 2 WP, bedrijven actief binnen de horeca, bedrijven jonger dan 3 jaar, bedrijven die behoren tot het laagste arbeidsintensiteitsniveau, en bedrijven met een sterke omzetzaling.

Bij dummy variabelen wordt de afgeleide weergegeven. Deze geeft de verandering in het behoren tot de gebruikersgroep (in procentpunten) als de dummy variabele verandert van nul naar één. Voorbeeld: bedrijven met 2-9 WP hebben 4,1 procentpunt meer kans om alleen NOW te gebruiken dan bedrijven met minder dan 2 WP.

Bijlage 11: Schattingsresultaten in de vorm van quasi-elasticiteiten voor logistische regressie modellen op gebruikersgroep VLR en NOW die voldoen aan de voorwaarden van beide regelingen, Q4 2020

Model	Alleen NOW			Alleen VLR			VLR én NOW		
	1	2	3	1	2	3	1	2	2
Grootteklasse (ref: < 2 WP)									
2-9 WP	0,085***	0,106***	0,041***	-0,267***	-0,288***	-0,210***	0,175***	0,175***	0,187***
10-49 WP	0,116***	0,126***	0,027***	-0,361***	-0,375***	-0,286***	0,247***	0,253***	0,271***
50-249 WP	0,192***	0,210***	0,067***	-0,370***	-0,383***	-0,294***	0,170***	0,169***	0,229***
Bedrijfstak (ref: horeca)									
Landbouw, bosbouw en visserij	0,221***	0,356***	0,190***	0,242***	0,195***	0,216***	-0,470***	-0,547***	-0,366***
Nijverheid	0,477***	0,474***	0,307***	-0,041***	-0,035***	0,000	-0,448***	-0,449***	-0,274***
Bouwnijverheid	0,500***	0,506***	0,356***	0,040***	0,040***	0,066***	-0,535***	-0,541***	-0,378***
Handel	0,444***	0,445***	0,266***	-0,039***	-0,038***	-0,019***	-0,407***	-0,407***	-0,194***
Vervoer en opslag	0,337***	0,335***	0,206***	0,061***	0,060***	0,086***	-0,394***	-0,392***	-0,244***
Informatie en communicatie	0,449***	0,448***	0,300***	-0,019*	-0,013	0,036***	-0,434***	-0,437***	-0,291***
Onroerend goed	0,341***	0,325***	0,200***	0,000	0,002	0,037**	-0,343***	-0,327***	-0,195***
Specialistische zakelijke dienstverlening	0,428***	0,423***	0,277***	-0,011*	-0,008	0,039***	-0,420***	-0,416***	-0,271***
Overige zakelijke dienstverlening	0,316***	0,315***	0,227***	0,013*	0,015*	0,039***	-0,332***	-0,332***	-0,223***
Gezondheids- en welzijnszorg	0,562***	x	x	-0,092***	x	x	-0,456***	x	x
Cultuur, sport en recreatie	0,183***	x	x	0,011*	x	x	-0,197***	x	x
Overige dienstverlening	0,501***	0,493***	0,252***	-0,082***	-0,073***	-0,016***	-0,409***	-0,407***	-0,202***
Bedrijfsleeftijd (ref: < 3 jaar)									
3-7 jaar	-0,051***	-0,038***	-0,024***	0,012**	0,008	0,005	0,038***	0,030***	0,019**
≥ 7 jaar	-0,008	0,013*	0,008	0,001	-0,004	-0,007	0,006	-0,009	-0,004
Omzetontwikkeling (ref: sterke daler)									
Daler	x	x	0,466***	x	x	-0,094***	x	x	-0,392***
Gelijk	x	x	0,503***	x	x	-0,094***	x	x	-0,437***
Stijger	x	x	0,528***	x	x	-0,102***	x	x	-0,451***
Arbeidsintensiteit (ref: laag)									
Midden	x	x	0,030***	x	x	-0,091***	x	x	0,067***
Hoog	x	x	0,066***	x	x	-0,106***	x	x	0,049***
Aantal observaties (N)	75.108	63.566	63.566	75.108	63.566	63.566	75.108	63.566	63.566
McFadden R2	0,143	0,152	0,339	0,133	0,120	0,170	0,125	0,131	0,255

Significantieniveau: *** 0,1%, ** 1%, * 5%. De referentiecategorieën voor de dummyvariabelen voor grootteklasse, bedrijfstak, bedrijfsleeftijd, arbeidsintensiteit zijn respectievelijk bedrijven met minder dan 2 WP, bedrijven actief binnen de horeca, bedrijven jonger dan 3 jaar, bedrijven die behoren tot het laagste arbeidsintensiteitsniveau, en bedrijven met een sterke omzetsdaling.

Bij dummy variabelen wordt de afgeleide weergegeven. Deze geeft de verandering in het behoren tot de gebruikersgroep (in procentpunten) als de dummy variabele verandert van nul naar één. Voorbeeld: bedrijven met 2-9 WP hebben 8,5 procentpunt meer kans om alleen NOW te gebruiken dan bedrijven met minder dan 2 WP.

Bijlage 12 Schattingsresultaten in de vorm van quasi-elasticiteiten voor logistische regressie modellen op gebruikersgroep VLR en NOW die voldoen aan de voorwaarden van beide regelingen, Q1 2021

Model	Alleen NOW			Alleen VLR			VLR én NOW		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Grootteklasse (ref: < 2 WP)									
2-9 WP	0,043***	0,082***	0,030***	-0,274***	-0,309***	-0,239***	0,227***	0,226***	0,229***
10-49 WP	0,106***	0,142***	0,034***	-0,405***	-0,439***	-0,351***	0,292***	0,290***	0,316***
50-249 WP	0,176***	0,204***	0,065***	-0,412***	-0,444***	-0,355***	0,219***	0,219***	0,274***
250+ WP	0,385***	0,422***	0,278***	-0,423***	-0,460***	-0,374***	0,014	0,003	0,054*
Bedrijfstak (ref: horeca)									
Landbouw, bosbouw en visserij	0,272***	0,418***	0,248***	0,249***	0,131***	0,157***	-0,527***	-0,541***	-0,409***
Nijverheid	0,397***	0,400***	0,244***	-0,033***	-0,030***	0,000	-0,376***	-0,384***	-0,254***
Bouwnijverheid	0,481***	0,493***	0,329***	0,005	0,010	0,041***	-0,484***	-0,503***	-0,372***
Handel	0,222***	0,232***	0,150***	-0,005	-0,006	-0,01**	-0,217***	-0,226***	-0,114***
Vervoer en opslag	0,274***	0,278***	0,165***	0,066***	0,069***	0,092***	-0,338***	-0,345***	-0,243***
Informatie en communicatie	0,384***	0,393***	0,245***	-0,025**	-0,021*	0,024*	-0,365***	-0,376***	-0,271***
Onroerend goed	0,281***	0,300***	0,185***	0,017	0,022	0,058***	-0,301***	-0,323***	-0,230***
Specialistische zakelijke dienstverlening	0,358***	0,371***	0,231***	0,000	-0,002	0,044***	-0,360***	-0,369***	-0,269***
Overige zakelijke dienstverlening	0,270***	0,272***	0,185***	0,020**	0,025***	0,051***	-0,295***	-0,300***	-0,226***
Gezondheids- en welzijnszorg	0,406***	x	x	-0,054***	x	x	-0,344***	x	x
Cultuur, sport en recreatie	0,121***	x	x	0,003	x	x	-0,122***	x	x
Overige dienstverlening	0,046***	0,008	-0,017***	0,079***	0,096***	0,127***	-0,141***	-0,128***	-0,124***
Bedrijfsleeftijd (ref: < 3 jaar)									
3-7 jaar	-0,091***	-0,042***	-0,025***	0,023***	0,006	0,000	0,063***	0,034***	0,023**
≥ 7 jaar	-0,088***	-0,031***	-0,013*	0,024***	0,005	-0,003	0,060***	0,023**	0,013
Omzetontwikkeling (ref: sterke daler)									
Daler	x	x	0,391***	x	x	-0,092***	x	x	-0,321***
Gelijk	x	x	0,485***	x	x	-0,118***	x	x	-0,400***
Stijger	x	x	0,486***	x	x	-0,111***	x	x	-0,413***
Arbeidsintensiteit (ref: laag)									
Midden	x	x	0,038***	x	x	-0,097***	x	x	0,058***
Hoog	x	x	0,080***	x	x	-0,126***	x	x	0,052***
Aantal observaties (N)	76.553	62.745	62.745	76.553	62.745	62.745	76.553	62.745	62.745
McFadden R2	0,101	0,125	0,293	0,108	0,111	0,143	0,090	0,087	0,170

Significantieniveau: *** 0,1%, ** 1%, * 5%. De referentiecategorieën voor de dummyvariabelen voor grootteklasse, bedrijfstak, bedrijfsleeftijd, arbeidsintensiteit zijn respectievelijk bedrijven met minder dan 2 WP, bedrijven actief binnen de horeca, bedrijven jonger dan 3 jaar, bedrijven die behoren tot het laagste arbeidsintensiteitsniveau, en bedrijven met een sterke omzetzaling.

Bij dummy variabelen wordt de afgeleide weergegeven. Deze geeft de verandering in het behoren tot de gebruikersgroep (in procentpunten) als de dummy variabele verandert van nul naar één. Voorbeeld: bedrijven met 2-9 WP hebben 4,3 procentpunt meer kans om alleen NOW te gebruiken dan bedrijven met minder dan 2 WP.

Bijlage 13 Schattingsresultaten in de vorm van quasi-elasticiteiten voor logistische regressie modellen op gebruikersgroep VLR en NOW die voldoen aan de voorwaarden van beide regelingen, Q2 2021

Model	Alleen NOW			Alleen VLR			VLR én NOW		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Grootteklasse (ref: < 2 WP)									
2-9 WP	0,108***	0,149***	0,099***	-0,261***	-0,306***	-0,233***	0,145***	0,152***	0,155***
10-49 WP	0,288***	0,320***	0,231***	-0,396***	-0,440***	-0,349***	0,103***	0,116***	0,124***
50-249 WP	0,524***	0,565***	0,478***	-0,435***	-0,478***	-0,394***	-0,101***	-0,096***	-0,082***
250+ WP	0,613***	0,667***	0,596***	-0,435***	-0,482***	-0,399***	-0,188***	-0,192***	-0,185***
Bedrijfstak (ref: horeca)									
Landbouw, bosbouw en visserij	0,029	0,145**	0,075	0,371***	0,245***	0,231***	-0,416***	-0,388***	-0,319***
Nijverheid	0,353***	0,351***	0,277***	-0,048***	-0,045***	-0,030***	-0,310***	-0,311***	-0,243***
Bouwnijverheid	0,334***	0,336***	0,279***	0,010	0,013	0,016	-0,341***	-0,347***	-0,285***
Handel	0,272***	0,278***	0,216***	-0,012*	-0,015**	-0,025***	-0,260***	-0,262***	-0,172***
Vervoer en opslag	0,188***	0,181***	0,155***	0,060***	0,063***	0,067***	-0,246***	-0,243***	-0,208***
Informatie en communicatie	0,349***	0,352***	0,286***	-0,054***	-0,055***	-0,028**	-0,296***	-0,297***	-0,248***
Onroerend goed	0,244***	0,239***	0,185***	-0,020	-0,012	0,008	-0,223***	-0,224***	-0,177***
Specialistische zakelijke dienstverlening	0,298***	0,299***	0,241***	-0,027***	-0,029***	-0,003	-0,271***	-0,268***	-0,225***
Overige zakelijke dienstverlening	0,215***	0,215***	0,190***	-0,016*	-0,015	-0,003	-0,201***	-0,202***	-0,176***
Gezondheids- en welzijnszorg	0,411***	x	x	-0,135***	x	x	-0,252***	x	x
Cultuur, sport en recreatie	0,152***	x	x	-0,021**	x	x	-0,129***	x	x
Overige dienstverlening	0,279***	0,230***	0,150***	-0,054***	-0,021*	0,016	-0,219***	-0,205***	-0,156***
Bedrijfsleeftijd (ref: < 3 jaar)									
3-7 jaar	-0,066***	-0,041***	-0,023*	0,020**	0,009	0,004	0,045***	0,031***	0,016
≥ 7 jaar	-0,043***	-0,016*	0,003	0,018***	0,010	0,002	0,024***	0,005	-0,009
Omzetontwikkeling (ref: sterke daler)									
Daler	x	x	0,306***	x	x	-0,071***	x	x	-0,240***
Gelijk	x	x	0,347***	x	x	-0,058***	x	x	-0,297***
Stijger	x	x	0,323***	x	x	-0,048***	x	x	-0,292***
Arbeidsintensiteit (ref: laag)									
Midden	x	x	0,051***	x	x	-0,104***	x	x	0,069***
Hoog	x	x	0,098***	x	x	-0,140***	x	x	0,055***
Aantal observaties (N)	45.163	36.055	36.055	45.163	36.055	36.055	45.163	36.055	36.055
McFadden R2	0,106	0,114	0,190	0,118	0,107	0,134	0,082	0,084	0,143

Significantieniveau: *** 0,1%, ** 1%, * 5%. De referentiecategorieën voor de dummyvariabelen voor grootteklasse, bedrijfstak, bedrijfsleeftijd, arbeidsintensiteit zijn respectievelijk bedrijven met minder dan 2 WP, bedrijven actief binnen de horeca, bedrijven jonger dan 3 jaar, bedrijven die behoren tot het laagste arbeidsintensiteitsniveau, en bedrijven met een sterke omzetzaling.

Bij dummy variabelen wordt de afgeleide weergegeven. Deze geeft de verandering in het behoren tot de gebruikersgroep (in procentpunten) als de dummy variabele verandert van nul naar één. Voorbeeld: bedrijven met 2-9 WP hebben 10,8 procentpunt meer kans om alleen NOW te gebruiken dan bedrijven met minder dan 2 WP.

